

časopisni oddelek
352/354
GLASILO ORSÉG
2006

352 (497. 4 Hodoš)

19008365, 20

COBISS

Orségi hírlap
Hodosi Község

Hodoš

december 2006, letnik VII, št. 20

VII. évfolyam, 20. szám, 2006. december

Vsebina:

- dogodki v občini
- dejavnosti društev
- obvestila

- nasveti
- obveščanje uporabnikov

SLAVNOSTNA SEJA IN DOBITNIKI PRIZNANJ A DÍSZÜLÉS ÉS A KITÜNTETETTEK

INFORMATIVNO " GLASILO ŌRSÉG – ŌRSÉGI HÍRLAP " TÁJÉKOZTATÓ

Izdaja občina Hodoš – Hodos község jelenteti meg
Naslov uredništva - a szerkesztőség címe:
Glasilo Ōrség – Ōrségi Hírlap, Hodoš št. 52, 9205 Hodoš – Hodos
Grafična podoba in tisk - grafikai alakja és a nyomtatása: M. A. M.
d.o.o. Celje, Puconci 373
Naklada-példányszáma: 250 izvodov-példány

Uredniški odbor-szerkesztőség:

Ludvik Orban, odgovorni urednik
Rozalija Totič, pomočnik urednika
Novak Császár Jolán, prevajalka
Liljana Gal, lektorka
Dušan Orban, računalniška obdelava

- felelős szerkesztő
- szerkesztő helyettes
- fordító
- lektor
- technikai szerkesztő

Glasilo je vpisano v register javnih glasil pod zaporedno številko 485.

Glasilo ni naprodaj, prejme pa ga vsako gospodinjstvo v občini Hodoš brezplačno.

A hírlap nem vásárolható meg. Hodos község minden háztartása ingyenesen kapja kézhez.

Telefon: 00386 (02) 559-80-21, Fax: 00386 (02) 559-80-20, e-mail: obcina-hodos-kozseg@siol.net

Spoštovane občanke, cenjeni občani!

Ponovno je minilo leto dni, smo tik pred prazniki polnih pričakovanj in upanj, da bi bilo leto, ki je pred nami boljše, lepše in predvsem bogatejše. Ob tej priložnosti izrečemo nešteto dobrih želja drug drugemu, namreč vsak od nas si želi, da bi bilo v prihajajočem letu več veselja, radosti in razumevanja, ter da bi bilo čim manj neprijetnih trenutkov. To so seveda opravičene želje v srcih vsakega človeka. V veliki meri lahko tudi sami k temu pripomoremo predvsem z medsebojnim spoštovanjem in z razumevanjem.

Za nami je drugi mandat in mesec december, ki ni samo čas za praznovanja ampak tudi čas za analizo opravljenega dela v iztekajočem se mandatu našega dela. In če opravimo pregled opravljenih nalog lahko ugotovimo, da smo ponovno bili uspešni. Vsa opravljena dela v letošnjem letu Vam ne bi našteval, vendar kljub temu v nekaj vrsticah moram omeniti, da smo uredili okolico občinske stavbe s kulturnim domom. Modernizirali smo parkirišče, avtobusno postajo in pet odsekov cest v skupni višini 14. mio SIT. Izgradili smo novi most čez reko Veliko Krko, poleg tega smo izvedli še manjše investicije, katere sedaj ne bi našteval. Vse to smo uspeli kljub temu, da smo imeli predvsem do oktobra hude težave pri izvedbi projekta Interreg. Saj vložena sredstva s strani službe Vlade za Regionalni razvoj niso pritekala v občinski proračun po terminskem planu. Zato so nekateri posamezniki bili nestrpni, nedostojno so se obnašali in me tudi neopravičeno obtoževali.

Opravljen delu v minulem mandatu smo že analizirali v mesecu oktobru na zborih občanov, kjer smo ugotovili, da smo zadane naloge uspeli izpeljati nad 90%. Že tretjič smo pred volitvami opravili take zборе predvsem zato, da bi slišali Vaše želje, kakšne projekte bo potrebno izvesti v bodoče in po kakšnem vrstnem redu. Pri tem smo žal bili priče, da so ti zbori slabo obiskani, namreč Vaše želje lahko uresničujemo le, če nam to predstavite.

Ne glede na to, da sem bil edini kandidat za župana, se Vam ob tej priložnosti, drage volivke in spoštovani volivci, zahvaljujem za ponovno zaupanje pri vodenju naše občine. V posebno zadovoljstvo mi je, da ste v tako velikem številu obiskali volišča in oddali svoj glas, kar pomeni, da Vam ni vseeno v kakšni sestavi bo občinski svet zastopal Vaše interese pri razvoju občine. Ker so novoizvoljeni člani občinskega sveta ostali predvsem isti upam, da tudi v tem mandatu lahko

dobro sodelujemo za naš skupni interes in razvoj občine.

Želim, da bi Vas božični prazniki napolnili z osebno radostjo, z veseljem in z ljubeznijo, da bi jih preživeli čim lepše v okviru najdražjih.

Novo Euro leto naj prinese čim več osebnega zadovoljstva, sreče in poslovnega uspeha.

Ludvik Orban, župan

Tisztelt polgártársaim!

Újra eltelt egy év, küszöbön vannak az ünnepek, teli vagyunk várakozással és reménnyel, hogy az új esztendő jobb, szebb, mindenekelőtt pedig gazdagabb lesz a réginél. Ezekben a pillanatokban minden jót kívánunk egymásnak, mindenki több örömet, boldogságot és megértést, és minél kevesebb kellemetlenséget szeretne megélni az új évben. Szívünk ilyenkor széppel és jóval van teli. Tény, hogy egymás tiszteletével és a másik iránti megértésünkkel, jómagunk is hozzájárulhatunk a jókívánások teljesüléséhez.

Mögöttünk van a második megbízatási ciklus is, és decemberben, az ünnepek alkalmából, időt szakítunk a megtett út elemezésére is. Ha visszatekintünk az elmúlt esztendőre, nyugodt szívvel megállapíthatjuk, hogy újra sikeresek voltunk. Nem kívánom felsorolni, mi mindent sikerült megvalósítanunk, engedjék meg azonban, hogy kiemeljek néhány elvégzett feladatot. Rendeztük a községháza és a művelődési ház környékét. Korszerű parkolót, buszmegállót alakítottunk ki, összesen 14 millió tollárt fordítottunk öt útszakasz korszerűsítésére. Megépült a híd a Nagy Kerkán, és számos más feladat is megvalósult. Sikerült mindezt teljesíteni, még akkor is, hogy októberig komoly gondokkal küzdöttünk az Interreg projekt megvalósításánál, hiszen a kormány regionális fejlesztési hivatalából nem az ütemterv szerint érkezett a támogatás. Néhányan türelmetlenkedtek emiatt, sőt azt is mondhatnám, hogy illetlenül viselkedtek, joggalanul támadtak engem is.

A polgárok októberi közgyűlésein is elemeztük az elvégzett munkát, és megállapítottuk, hogy terveinket kilencven százalékban teljesítettük. A választások előtt, harmadik alkalommal szerveztük meg a lakossági fórumokat, hogy megismerjük az önök elvárásait, mit, és milyen sorrendben szeretnének megvalósítani. Sajnos, a részvétellel nem lehetünk elégedettek,

ugyanakkor tudjuk, hogy csak a bemutatott és megismert kívánságokat lehet megvalósítani.

Tekintet nélkül arra, hogy én voltam az egyetlen polgármesterjelölt, szeretnék köszönetet mondani a tisztelt választópolgároknak, hogy újra rám bízták községünk vezetését. Örömmre szolgál, hogy ilyen nagy számban vettek részt a választásokon és adták le szavazatukat, mert hiszen ez azt is jelenti, hogy számít Önöknek, ki fogja képviselni az Önök érdekeit a község fejlesztésében. Mivel nagyobb változás a községi tanács összetételében sem történt, meggyőződésem, hogy a következő ciklusban is megteszünk mindent a közös érdekeink érvényesítéséért és községünk fejlesztéséért.

Kívánok Önöknek boldogsággal, örömmel és szeretettel teli karácsonyi ünnepeket, töltsenek kellemes pillanatokat szereteteik körében.

Az új euró esztendő pedig hozzon minél több megelégedettséget, boldogságot és üzleti sikert.

Orban Ludvik, polgármester

Cenjene občanke in občani Občine Hodoš!

Ker se poslovno leto hitro bliža h koncu ga je potrebno uspešno zaključiti. Na kratko bi Vas rada seznanila z našim in Vašim delom v drugi polovici leta. V julijski številki našega glasila sem Vas obvestila s programom občinskega praznika, sedaj bi Vam rada podala kratko poročilo glede izvedbe programa.

V okviru 7. občinskega praznika Občine Hodoš in ob počastitvi 15. obletnice osamosvojitve Republike Slovenije smo 8. julija 2006 organizirali srečanje udeležencev vojne za samostojno Slovenijo. Na podlagi sprejetih seznamov PMP Hodoš in območnega Združenja veteranov vojne za Slovenijo smo povabili udeležence, ki so takrat sodelovali na našem območju. Zavedamo pa se, da ti sezname niso bili popolni in smo katerega izmed udeležencev tudi morda izpustili, za kar se iskreno opravičujemo. Ob tej priložnosti je župan pozdravil in nagovoril povabljenе udeležence ter hkrati podelil župansko priznanje Oskarju Roman za posebne zasluge pri predaji vojašnice na Hodošu v času deset dnevne vojne za samostojno Slovenijo. Oskar je bil pripadnik Teritorialne obrambe od začetka in do konca vojne za samostojno Slovenijo. Pri predaji

vojašnice na Hodošu je bil ves čas član pogajalske skupine. Po izdanem ukazu okupacijski vojski JLA, da naj strelja na pogajalce, predstavniki policije in teritorialne obrambe več niso smeli prisostvovati, zato so poslali na pogajanje Oskarja, ki je bil v civilni obleki in upali, da na njega ne bodo streljali. Po 15. letih osamosvojitve in za dejanje, ki ga je opravil v času vojne in s tem izpostavljal svoje življenje smo mu podelili zasluženó župansko priznanje, ki ga bo vedno spominjalo na ta dogodek.

V nadaljevanju sta še pozdravila prisotne predsednik ZVVS OZ Murska Sobota ter predsednik Policijsko veteranskega društva SEVER za Pomurje.

Na letošnji slavnostni seji smo imeli čast predati naziv častnega občana kar trem posameznikom in sicer:

László Laczó, ki je naš dolgoletni znanec in prijatelj, saj smo se z njim osebno spoznali leta 1980, ko je bil ravnatelj na osnovni šoli Bajánsenye. Po tem srečanju smo navezali prve stike sodelovanja na področju kulture z matično domovino. To sodelovanje se je iz leta v leto krepilo in se razširilo na področje gasilstva in športa predvsem v naseljih Bajánsenye in Gödörháza.

Vilmoš Felső je bil 16 let župan občine Szentgyörgyvölgya. Na njegovo pobudo so leta 1992 obiskali takratno vodstvo nogometnega kluba Hodoš, da bi navezali prve stike za sodelovanje na področju športa s pripadniki madžarske narodnosti izven matične države. Pred nastankom občine Hodoš smo z njim sodelovali preko krajevne skupnosti. Ob nastanku občine Hodoš smo te stike še bolj okrepili in sicer na področju kulture, strelstva in v manjši meri na področju gasilstva.

István Toth je župan občine Hodos že tretji mandat. Njegov občan, kot voznik avtobusa, je leta 1994 pripeljal skupino otrok v poletni tabor v Lendavo, nakar se je vračal nazaj čez mednarodni mejni prehod Hodoš. Ko je povedal svojemu županu, da je istoimensko naselje v Sloveniji so nas pod njegovim vodstvom obiskali leta 1995. Z vodstvom Madžarske narodne samoupravne skupnosti in Krajevne skupnosti smo se dogovorili za prve stike na področju kulture ter podpisali prijateljsko pogodbo o sodelovanju. Nadalje smo naše sodelovanje okrepili po nastanku občine Hodoš in sicer na področju športa, gasilstva, kulture in nazadnje še s tradicionalnimi izleti upokoencev.

Med drugim smo podelili še Zlato plaketo Občine Hodoš ga. Anduski Janosné in Listino Občine Hodoš Agrosaatu. Sledila je podelitev županskega priznanja Borisu Štefanecu za nudenje vsestranske pravniške pomoči, podelili smo še letošnja priznanja za najlepšo urejeno kmetijo družini Orban iz Krplivnika 42, za urejeno družinsko hišo, družini Könye iz Hodoša 89 ter za najlepše rože, POŠ in vrtcu Hodoš.

22. julija smo opravili slovestno otvoritev obnovljenega kulturnega doma z okolico na Hodošu. V slavnostem govoru je župan omenil, da smo se 20. julija leta 2002 zbrali ravno na tem mestu, ko smo uspeli tako daleč, da smo novozgrajeni kulturni dom predali v uporabo. Zavedali smo se, da je potrebno to investicijo dokončati, zato smo v jeseni lanskega leta začeli z ureditvijo fasade in okolice. Danes smo lahko ponosni in ponovno veseli, da je sedež občine, kulturni dom in gasilska orodjarna z okolico dobila novo podobo. Do sedaj smo uspeli dograditi prizidek h gasilski garaži, dodatni prostor za odrom, prostor za mladino s sanitarijami in urediti okolico. Vrednost investicije iz proračuna občine Hodoš v letu 2005 je bila v višini 11. mio. SIT, blizu 2. mio SIT so primaknili gasilci, okrog 2.400.000 SIT je prispevala MNSS občine Hodoš za opremo in zavese. K temu moramo dodati prostovoljno delo gasilcev in opravljeno delo občinskih delavcev. Vrednost letošnje investicije za dokončno ureditev kulturnega doma z okolico je znašala 2,6 mio SIT.

Ob tej priložnosti smo podelili župansko priznanje Gezi Kerčmar, ki nam je ob raznih priložnostih vedno pripravljen priskočiti na pomoč. Na tej slovestnosti smo želeli podeliti še župansko priznanje Janezu Obrezi, bivšemu v.d. direktorju Urada za narodnost pri Vladi RS, saj je v času svoje funkcije uspel znatno povečati letna finančna sredstva za dvojezično poslovanje občin v Pomurju. Ker se prireditve ni mogel udeležiti smo mu priznanje podelili ob drugi priložnosti. Sledile so prijateljske tekme na nogometnem igrišču Hodoš.

23. julija smo na Krplivniku organizirali VII. odprto gasilsko tekmovanje. 29. julija smo imeli prijateljsko srečanje na mejnem kamnu 254 s sosedi iz Kercaszomorja, nakar je 9. septembra sledil podpis prijateljske pogodbe pri mejnem kamnu 180 na Nyarusu. V tem času pa seveda nismo zanemarili svojega sprotne delo. V mesecu juliju smo začeli z izgradnjo nadomestnega mostu čez reko Veliko Krko na

Domaföldu. Izvedli smo javno naročilo in takoj po podpisu pogodbe z izbranim izvajalcem SGP Pomgrad pričeli z deli. Dela so se zaključila in novo zgrajeni most ponovno povezuje dve naselji za ves promet. Tudi dela na projektu Interreg potekajo po predvidenem terminskem planu vključno z adaptacijo stare vojašnice.

Avgusta so se začele vse aktivnosti za izvedbo lokalnih volitev 2006. Občinski svet je na 4. izredni seji, meseca avgusta sprejel Odlok o določitvi volilnih enot za volitve članov občinskega sveta in župana Občine Hodoš, Odlok o pogojih plakatiranja v občini Hodoš ter s Sklepom imenoval občinsko ter posebno volilno komisijo. Lokalne volitve so potekale 22. oktobra po večinskem sistemu v eni volilni enoti. Ker nismo sprejeli nobene pritožbe na delo volilnih odborov, smo uradno volitve v občini Hodoš zaključili 24. oktobra ter 9. novembra opravili že 1. redno sejo novoizvoljenih občinskih funkcionarjev. Prva seja novoizvoljenih članov je potekala malo drugače kot prejšnja leta, saj je župan občinskemu svetu med drugim tudi slavnostno prisegel.

Tako smo zaključili drugi mandat in začeli s tretjim. Ocenjujemo, da smo uspeli izkoristiti vse naše možnosti in prednosti in smo v osmih letih delovanja uspeli uresničiti marsikatero od naših želja. K temu so predvsem pripomogli člani občinskega sveta, dosedanji podžupani, kakor tudi občinska uprava ter režijski obrat z javnimi delavci, ki smo s svojo prizadevnostjo soustvarili doseženi razvoj naše občine. Naj na kratko povzamem opravljena dela v minulih dveh mandatih:

- modernizacija cest, gradnja kanalizacijskega sistema z čistilno napravo, gradnja vodovodnega omrežja, dokončanje adaptacije celotnega objekta in ureditev stalne razstave, adaptirali smo celotno zgradbo šole in vrtca, na novo zgradili kulturni dom na Hodošu ter uredili okolico in še bi lahko naštevali.

Na prvi seji so člani občinskega sveta sprejeli program nalog, katere investicije bomo nadaljevali iz prejšnjega mandata ter po katerih je še želja, da jih dosežemo, to pa so:

- projekt INTERREG (mladinski dom), dom za starejše,
- ureditev pločnikov in ulična razsvetljava,
- nadaljevanje komasacije, gradnja kolesarske poti, modernizacija cest, zagotovitev industrijske cone,

- tekoče vzdrževanje lokalnih in gozdnih cest, javne poti, vzgojo in izobraževanje, socialno skrbstvo,
- kmetijstvo in turizem, pomoč društvom in organizacijam, zagotovitev novih delovnih mest
- gradnja vaške dvorane na Krplivniku ter vežice na Hodošu

V prejšnjih izdajah glasila sem Vas že obveščala o izgradnji elektrarne na BIO-plin, kjer smo določili lokacijo v lasti občine Hodoš pri hišni številki 15 na Hodošu. Pred približno enim mesecem se je pojavil novi investitor in sicer ECOS iz Murske Sobotne in ponovno zagnal projekt. Ker je zadeva zelo nujna, zaradi izdelave projekta, smo morali sklicati izredno sejo občinskega sveta, zaradi Sklepa o vrednosti zemljišča. Člani občinskega sveta so sprejeli SOGLASNI Sklep, da pooblastijo župana za ceno gradbene parcele 10 EUR/m², kar pomeni, da zemljišča nismo prodali temveč bomo solastniki. Na tej seji je župan v skladu z noveliranim Zakonom o lokalni samoupravi imenoval tudi podžupana Rudolfa Bunderla.

Na tej seji smo imenovali tudi tri člansko komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Člani komisije so: Ludvik Nemeč ml. predsednik, Milan Dajč član in Erika Könye članica.

11. novembra je pri nas potekal forum. Kljub temu, da je župan opozoril na to člane občinskega sveta so se ga udeležili le nekateri. Forum je potekal na Hodošu, nato v Kobilju in nazadnje še v Lendavi. Namen foruma je bil, da se sliši in upošteva naš glas glede razvoja občine v Evropskem parlamentu.

V minulem obdobju smo z vztrajnostjo in pogumom uspeli. Uspeli smo pa tudi zato, ker smo imeli prave osebe na pravem mestu in ob pravem času. Zato se zahvaljujem častni občanki občine Hodoš, poslanki DZ RS Mariji Pozsonec za njeno vsestransko pomoč pri razvoju občine. Vsega tega pa tudi ne bi zmogli, če nam ne bi stali ob strani tudi Vi drage občanke in občani.

Vse kar upate, naj se Vam izpolni, vse kar iščete naj se Vam odkrije, vse kar v srcu čutite naj se Vam v osebno srečo zlije, vesel božič in srečno novo leto 2007, Vam želi

tajnica župana Lidija SEVER

Hodos Község tisztelt polgárai!

Közeledik az év vége, és itt az ideje az eredménymerleg készítésének. Röviden ismertetném, mi mindent tettünk mi, és önök a második félévben. Lapunk júliusi számában ismertettem a községi ünnep programját, most pedig beszámolok a program megvalósításáról.

Hodos Község 7. ünnepe, és a Szlovén Köztársaság önállósulásának 15. évfordulója kapcsán, 2006. július 8-án, megszerveztük az önálló Szlovéniáért folytatott háború résztvevőinek találkozóját. A hodosi határrendőrségtől és a Szlovéniáért folytatott háború veteránjai területi szövetségétől kapott jegyzetek alapján meghívtuk mindazokat, akik annak idején, térségünkben, részt vettek a hadműveletekben. Tudatában vagyunk ugyan annak, hogy a jegyzékek nem teljesek, és vannak olyanok is, akik nem kaptak meghívót, amiért őszintén elnézésüket kérjük. A meghívott vendégeket a polgármester köszöntötte, majd átadta a kitüntetést Román Oszkárnak, aki a tíznapos háború idejében, különleges érdemeket szerzett a hodosi laktanya átadásánál. Oszkár a háború kezdetétől a végéig a területvédelmi alakulatok tagja volt. A hodosi laktanya átadásánál végig aktív szerepet vállalt a tárgyalócsoportban. Miután a megszálló Jugoszláv Néphadsereg parancsot kapott, hogy nyisson tüzet a tárgyalókra, a rendőrség és a területvédelmi alakulatok tagjai már nem vehettek részt a tárgyalásokban, így abban a reményben, hogy a civil ruhás Oszkár nem fognak löni, őt küldték tárgyalni. Az önállósulás 15. évében, az ismertett teljesítéséért, amelyben életét is kockára tette, átadtuk neki a megérdemelt polgármesteri elismerést, amely mindig a bátor cselekedetére fogja emlékeztetni.

A résztvevőket a szlovén háború veteránjai muraszombati szervezetének elnöke, és a rendőrségi SEVER veterán egyesület elnöke is köszöntötte.

Az idei ünnepi díszülésen három személynek ítéltük oda a községünk díszpolgára címet, és pedig:

Laczó László régi ismerősünk és barátunk, hiszen még 1980-ban, a bajánsenyei általános iskola igazgatójaként ismertük meg. Általa alakítottuk ki első kulturális kapcsolatainkat az anyanemzetünkkel. Az együttműködés az évek során kiterjedt az elsősorban bajánsenyei és gödörházi tűzoltókkal való együttműködésre, és a sportkapcsolatokra is.

Felső Vilmos már tizenhat éve Szentgyörgyvölgy polgármestere. 1992-ben, az ő kezdeményezéséről keresték fel a hodosi labdarúgó egyesület akkori vezetőségét, hogy kialakítsák az első sportkapcsolatokat, az anyaországon kívül élő, magyar nemzeti közösséggel. Hodos Község megalakulása előtt a kapcsolatok helyi közösségi szinten zajlottak, majd a kapcsolatok később tovább erősödtek, és kiterjedtek a kultúrára, a céllövészetre, és részben a tűzoltóság együttműködésére is.

Tóth István már a harmadik ciklusban Hodos önkormányzatának polgármestere. Községének egyik lakója, autóbusz vezetőként, egy gyerekcsoportot hozott 1994-ben Lendvára, egy nyári táborba, ahonnan a hodosi határátkelőn tértek vissza. Miután polgármesterének elmondta, hogy Szlovéniában azonos nevű település található, 1995-ben ellátogattak hozzánk. A Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösség és a Helyi Közösség vezetőségével először a kulturális kapcsolatokat alakítottuk ki, és aláírtuk a baráti, együttműködési megállapodást.

Hodos Község önállósulását követően, együttműködésünk kiterjedt a sport, a tűzoltóság és a kultúra területére, majd a most már hagyományos kirándulásokra, és nyugdíjas találkozókra is.

Hodos Község Arany Plakettjét Anduska Jánosné, Hodos Község Oklevelét pedig az Agrosaat vállalat érdemelte ki. Polgármesteri elismerésben részesült Boris Štefanec aki jogászként segíti a község munkáját, majd kiosztottuk a legrendezettebb parasztgazdaságnak járó díjat, amelyet az idén a Kapornak 42 alatt lakó Orbán család vehetett át, a legrendezettebb családi ház az idén a Hodos 89 alatti Könye családé, a legszebb virágokért járó elismerést pedig az iskola, illetve az óvoda kapta.

Július 22-én, ünnepélyesen átadtuk rendeltetésének felújított kultúrházat és környékét. Ünnepi köszöntőjében, a polgármester emlékeztetett, hogy húsz évvel korábban ugyanezen a helyen gyűltünk össze, amikor az akkor megépült művelődési házat avattuk. Tudatában voltunk annak, hogy a beruházást be kell fejezni, így tavaly ősszel megkezdtük a homlokzat és a környezet rendezését. Ma büszkék és boldogok lehetünk, hiszen új, szebb arculatot kapott a község háza, művelődési ház és a tűzoltószertár. Kibővítettük a tűzoltógaraszt, elkészült egy helyiség a színpad mögött, valamint a fiatalokat befogadó helyiség a mosdókkal, és rendezett a környezet is. Hodos Község

költségvetéséből, 2005-ben, 11 millió tollárt fordítottunk erre a beruházásra, kétmilliót tettek hozzá a tűzoltók, míg Hodos Község Magyar Nemzeti Öngazgatási Közössége 2,4 milliót adott a berendezésre és a függönyökre. Mindehhez persze hozzátartozik a tűzoltók önkéntes munkája, és a községi alkalmazottak által elvégzett munka. A kultúrház és környéke teljes rendezésének idei beruházási értéke 2,6 millió tollár.

Polgármesteri elismerésben részesül Kerčmar Géza, aki minden pillanatban készen állt nekünk segíteni. Az ünnepi rendezvényen kívántuk átadni a polgármesteri elismerést a Szlovén Köztársaság Kormánya mellett működő Nemzetiségi Hivatal megbízott igazgatójának, Janez Obreza úrnak is, aki tisztségviselése idejében sokat tett azért, hogy lényegesen több pénz jusson a muravidéki önkormányzatok kétnyelvű ügykezelésére. Mivel azonban más elfoglaltsága miatt nem tudott részt venni a rendezvényen, az elismerést egy másik alkalommal adjuk át neki. Az ünnepi rendezvényt, a hodosi sportpályán, barátságos mérkőzések követték.

Július 23-án, Kapornakon, megszerveztük a VII. Nyitott Tűzoltóversenyt. Július 29-én, a 254-es határkőnél, baráti találkozót tartottunk a szomszédos kercaszomoriakkal, majd szeptember 9-én, aláírtuk a barátsági egyezményt a 180-as határkőnél, a Nyároson. Eközben persze nem hanyagoltuk el a napi teendőinket sem. Júliusban kezdtük meg a helyettesítő híd kiépítését Domaföldén, a Nagykerkán. A kivitelezőt közbeszerzési pályázattal választottuk, és a szerződés aláírását követően az SGP Pomgrad azonnal megkezdte a munkát. A híd elkészült, és újra összeköti a két településrészt. Az Interreg program keretén belül, úgyszintén az ütemterv szerint folyik a projekt megvalósítása, beleértve az egykori laktanya adaptálását is.

Augusztusban megkezdtük a 2006-os évi önkormányzati választási előkészületeket. A Községi Tanács 4. rendkívüli, augusztusi ülésén rendelettel jelölte ki a községi tanács tagjai és a polgármesteri választások választókörezeit, elfogadta a Hodos Községre vonatkozó plakátozási rendeletet, valamint határozattal kinevezte a szavazóbizottságot és a külön szavazóbizottságot. A helyi választások október 22-én, többségi rendszer szerint, egy választóközrészben zajlottak. Mivel egy fellebbezés sem érkezett, október 24-én, Hodos Községben, hivatalosan is lezártuk a választásokat, és november 9-én, az újonnan

megválasztott községi tisztségviselők, megtartották 1. rendes ülésüket. Az első összejövétel egy kissé rendhagyó volt, hiszen a polgármester ünnepélyes esküt tett a községi tanács előtt.

Ezzel befejeztük a második, és megkezdttük a harmadik ciklust. Megítélésünk szerint, éltünk minden lehetőségünkkel és előnyünkkel, és működésünk elmúlt nyolc évében számos óhajunkat sikerült valóra váltani.

Sokat segítettek ebben a községi tanács tagjai, az eddigi alpolgármesterek, a községi hivatal alkalmazottai és a munkaszervezetben dolgozó közmunkások is, akik odaadásukkal hozzájárultak községünk fejlesztéséhez. A röviden az elmúlt két ciklusban elvégzett munkáról:

- az utak korszerűsítése, a szennyvízcsatorna rendszer és a tisztítóberendezés kiépítése, a vízvezeték-hálózat kiépítése, a kapornaki tájház teljes felújítása és az állandó gyűjtemény rendezése, az iskola és az óvoda épületének adaptálása, a hodosi kultúrház felépítése és a környezet rendezése, és sorolhatnánk így még tovább.

A Községi Tanács első ülésén a tanácsstagok elfogadták a munkaprogramot, amelyben kijelölték az előző ciklusban megkezdett beruházások folytatását, és néhány új feladatot is:

- az INTERREG projekt (ifjúsági központ), idősek otthona,
- járdák és közvilágítás,
- a tagosítás folytatása, a kerékpárút építése, az utak korszerűsítése, az ipari övezet kialakítása,
- a helyi, az erdei és a közutak folyamatos karbantartása, az oktatás és a nevelés, a szociális ellátás,
- a mezőgazdaság és az idegenforgalom, az egyesületek és társadalmi szervezetek támogatása, új munkahelyek biztosítása,
- a kapornaki faluház, és a hodosi halottasház kiépítése.

Lapunk korábbi számaiban már beszámoltam a biogáz-erőmű tervezett építéséről. Ehhez már kijelöltük a helyszínt is, és pedig Hodoson, a község tulajdonában lévő, 15. házszám alatt. Egy hónapja jelentkezett egy új beruházó, és pedig a muraszombati ECOS, és újra beindította a projektet. Mivel eléggé sürgető az ügy, összehívtuk a községi tanács rendkívüli ülését, amelyen elfogadtuk a terület értékéről szóló határozatot. A tanácsstagok EGYHANGÚLAG

támogatták a javaslatot, miszerint megbízást adnak a polgármesternek, és az építőtelek értékét 10 EUR/m² összegben határozták meg, úgy hogy a teleket nem adjuk el, hanem a község társtulajdonosként szerepel. A módosított helyi önkormányzati törvény értelmében, Rudolf Bunderla személyében, kinevezték az alpolgármestert is.

Űgyszintén ezen az ülésen nevezték ki a mandátumvizsgáló, választási és kinevezési bizottságot is, amelynek tagjai ifj. Nemeč Ludvik – elnök, valamint Milan Dajč és Könye Erika tagok.

November 11-én Európa Fórumot szerveztünk Hodoson. Annak ellenére, hogy a polgármester meghívta a tanácsstagokat is, csak kevesen vettek részt a rendezvényen. A Fórum Hodosról Kobiljera, majd Lendvára költözött, célja pedig az volt, hogy a község fejlesztésével kapcsolatos kérdéseink eljussanak az Európai Parlamentbe is.

Az elmúlt időszakban, kitartásunknak és bátorságunknak köszönhetően, sikeresek voltunk. És persze fontos, hogy megfelelő személyek legyenek, megfelelő időben és megfelelő helyen. Köszönetet mondunk Pozsonec Mária országgyűlési képviselőnek, Hodos Község díszpolgárának a község fejlesztésénél nyújtott támogatásáért. És persze, sikereink nagy részét, Önöknek köszönhetjük, kedves polgárok, akik mindig támogattak bennünket.

Teljesüljön minden kívánságuk, találják meg azt amire vágnak, tegye boldoggá önöket az, amit a szívükben hordoznak. Kellemes karácsonyt és boldog 2007-es új esztendőt kíván önöknek

SEVER Lidija a polgármester titkárnője

Gasilci so se znova zbrali v Krplivniku

Že kar nekaj let gasilski društvi Hodoš in Krplivnik izmenično prirejata tradicionalno gasilsko tekmovanje Občine Hodoš, tako je letos spet bil na vrsti PGD Krplivnik, ki je v nedeljo 23. julija 2006 organiziralo že 7. Odprto gasilsko tekmovanje Občine Hodoš. Že kot po tradiciji nas je v nedeljo zjutraj pričakalo lepo sončno vreme.

Kljub naporni noči, saj je bila prejšnja noč veselica na Hodošu v organizaciji NK Hodoš, kjer so bili prisotni tudi nekateri naši člani, je bilo potrebno vstati že zgodaj zjutraj, saj so pripeljali prireditveni šotor, ki so ga pridni delavci tudi hitro postavili. Med obujanjem dogodkov prejšnje noči, ko so nekateri bili še malo zaspani in

zaspani, smo še nekaj malega postorili okrog gasilskega doma in na tekmovalnem prostoru, ter smo tako kmalu bili pripravljene na prihod gasilskih društev. PGD Hodoš se je kmalu pojavil z enoto članov ter članic, razveseli pa smo se tudi enote pionirjev. Tekmovalnemu delu sta svoj delež prispevali tudi društvi iz sosednje Madžarske, ŐTE Bajánsenye in ŐTE Szalafő. Naše gasilce pa je predvsem zanimalo, katera društva bodo tekmovala v kategoriji članov, saj je bilo predhodnih prijav zelo malo, še to bolj govorice. Kmalu smo se morali soočiti z dejstvom, da je kar težavno dandanes zbrati devet gasilcev, saj so prišla le tri društva, vendar nas je zelo razveselilo, da so prišli naši dobri znanci, PGD Grad, PGD Sebeborci ter PGD Korovci.

Tekmovalni del je potekal nemoteno, za kar je poskrbela izkušena sodniška trojka. Gledalci, ki so se zbrali v kar lepem številu, so lahko videli zelo dobro opravljene vaje in tudi doseženi časi niso bili slabi. Naše društvo je svoje »zveste navijače« razveselilo z odličnim časom 54,7 sekund, sicer smo zbrali tudi 5 kazenskih točk, vendar smo kmalu ugotovili, da bo to premalo, da bi presenetili katero od navedenih treh društev. Za ta rezultat se imamo zahvaliti tudi našemu zvestemu kolegu Eriku. Tako smo na koncu z doseženimi 938,3 točkami zasedli 4. mesto. Za majhno tolažbo nam je bilo, da smo znova prikazali najboljšo vajo med enotami iz Občine Hodoš. Ob prevzemu prehodnega pokala za najboljšo društvo v občini smo se zavezali, da bomo naredili vse, da se bo ta prehodni pokal čez dve leti pridružil lanskemu, ki smo ga že osvojili v trajno last. Prehodni pokal je za leto dni osvojil PGD Korovci, ki so na koncu zbrali 948,5 točk ter s tem za minimalno prehiteli PGD Sebeborce na drugem in PGD Grad na tretjem mestu.

Tekmovalnemu delu je sledil družabni del in je čas pod polnim šotorjem mineval hitro in v zelo prijetnem vzdušju ob glasbi muzikanta Lajčija. Za to gre hvala tudi našim pridnim kelnerkam in ostalim pridnim pomočnicam v »kuhinji«, saj je Pityujev pasulj kot tudi razni mesni izdelki z žara izpod pridnih Rudijev rok teknil vsakemu. Pri tem je potrebno dodati, da nas je premalo, zato hvala vsem, ki pomagajo pri organizaciji prireditvev PGD Krplivnika. Majice, s katerimi smo ob letošnji prireditvi razveselili naše člane in vse pomočnike na prireditvi, je tako le naša majhna pozornost za nesebično pomoč. Gasilci ter ostali obiskovalci gasilskega tekmovanja so se zelo razveselili tudi bogatega srečolova, zato gre iskrena hvala vsem donatorjem.

Naenkrat pa so se nad nami začeli zbirati temni nevihtni oblaki. Sicer smo upali, da bodo šli mimo, vendar je bila narava močnejša od nas in je kmalu začelo liti kot iz škafa. Ni pomagalo ničesar in je voda že naslednji trenutek segala do gležnjev. Vendar vesele družbe pod šotorjem to ni preveč motilo, nekateri pa so poiskali zavetje tudi v notranjosti gasilskega doma.

Čeprav se je dan pričel z lepim vremenom in je uspelo tudi samo tekmovalje pa je družabnemu delu zagodlo vreme, a kljub temu smo lahko bili s prireditvijo zadovoljni in upamo, da nam bo tudi v bodoče uspelo organizirati enako uspešne prireditve.

Druženje gasilcev je zelo pomembno

Ob koncu leta si tako posamezniki kot tudi društva naredijo analizo, kako je bilo v prejšnjem letu, kaj se je naredilo, kot tudi, kaj bi se še lahko naredilo. Tako je tudi v našem društvu gasilcev v Krplivniku. Uspešno smo organizirali VII. Odprto občinsko gasilsko tekmovanje Občine Hodoš, kar pa je še bolj pomembno, na požarnem območju ni bilo dogodka ali nesreče, kjer bi moral PGD Krplivnik posredovati. Res pa je bil meseca oktobra požar v Šalovcih, kjer je pri gašenju posredovalo tudi naše društvo s sedmimi člani.

Vendar se je razen teh stvari zgodilo še marsikaj. Kot ponavadi je meseca maja bil opravljen pregled društev, kjer je naša enota pokazala odlično pripravljenost. Glede na to, da prejšnje leto zaradi kadrovske težave nismo uspeli iti nikamor na tekmovanja, smo se odločili, da mora letos biti drugače. Pri tem nas je vzpodbujalo tudi to, da smo dobili novo desetarko Sanjo, ki je svoj prvi nastop odlično opravila že na pregledu društev. Tako smo se 10. junija udeležili 9. tradicionalnega gasilskega tekmovanja za pokal "Fuks Grabe" v Korovcih, kjer smo se uvrstili v drugi krog in nato se od nadaljnega tekmovanja v neposrednem dvoboju poslovili od kasnejših zmagovalcev tekmovanja. Nekdo bi pripomnil, da smo se uvrstili naprej le zato, ker je bilo premalo društev in so se vsi uvrstili naprej, vendar smo opravili dve dobri vaji, kar nas je uvrščalo v zlato sredino. Naslednja priložnost za dokazovanje se nam je ponudila 8. julija v Tešanovcih na gasilskem tekmovanju ob 110. obletnici PGD Tešanovci. Sicer nismo bili kompletni, vendar ko so nam domačini obljubili, da nam bodo dali na razpolago toliko gasilcev, da bo tekmovalna ekipa popolna, smo se odločili za nastop in se prijavi

na tekmovanje. "Domača" napadalca sta res opravila nalogo, sicer je eden od njiju pokazal, da so napake in težave pri izvedbi vaje vedno možne, vendar nas to ni preveč razžalostilo, saj sta se nato pod šotorjem dvojno odkupila za napake, tako da za veseljačenje ob glasbi ni bilo ovir. Še enkrat smo dokazali, da ni glavno tekmovanje, ampak druženje med gasilci.

Velika čast pa nas je doletela v soboto 5. avgusta, ko smo se lahko udeležili kot gostje gasilskega tekmovanja Občine Grad, ki ga je letos organiziral PGD Grad, s katerimi smo v zelo dobrih odnosih in tudi njihovi gasilci so redni gostje na naših prireditvah. Še bolj smo pa bili veseli ob koncu tekmovanja, ko smo v kategoriji gostov s končnim rezultatom 838,7 točk bili boljši od ekipe Niederer NBS iz Avstrije. Čas vaje ni bil slab, 59 sekund, vendar smo pridelali še 30 kazenskih točk. Gasilci od Grada so se pokazali kot zelo dobri gostitelji, ki so nam za nastop posodili enega gasilca, nato pa po tekmovanju poskrbeli, da smo se v gasilskem domu počutili kot doma. To nam niti ni bilo težko, saj je za glasbo skrbel naš gasilec Lajči. V prijetnem druženju z gasilci je čas hitro mineval, za nekatere mogoče tudi počasi, saj smo marsikateri šele naslednji dan ugotovili, da smo preveč spili, ampak zaradi tega nikomur ni bilo žal.

Ob vsem tem smo se 28. maja udeležili tudi 70 obletnice PGD Berkovci in še enkrat dokazali, da čeprav smo malo društvo, se da narediti marsikaj, če je volja.

Dušan Bočkorec

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO HODOŠ

Ponovno je tu mesec december in z njim tudi konec leta. Zdaj bo čas za analizo našega dela v tem letu in seveda si s tem tudi lahko pomagamo, da v bodoče ne bomo delali podobne oz. iste napake.

To leto se je začelo z zaključkom 111. rednega občnega zbora društva, ki je bil 12. februarja.

V začetku maja je sledil pregled društva. Na pregledu so morali člani in članice pokazati primerno znanje in spretnost pri izvedbi trodelnega napada – suhe izvedbe. Pionirji pa so se morali izkazati pri vaji z vedrovko ter pri prenosu vode. Pregled društva je bil opravljen na nogometnem igrišču skupaj z člani PGD Krplivnik.

Nekje v začetku leta je bil v društvo opravljen redni inšpekcijski nadzor s področja zaščite in reševanja. Ugotovljeno je bilo ogromno nepravilnosti: glede osebne zaščitne opreme gasilcev operativcev, glede zdravniških pregledov gasilcev operativcev in glede opravljenih specialnosti za tehnično reševanje, za bolničarje, za dihalne aparate. Za odpravo pomanjkljivosti niso potrebna le finančna sredstva ampak tudi ogromno sodelovanja vseh prostovoljnih članov društva. Za opravljanje specialnosti smo v teku leta že oddali tudi prijave kandidatov. Vendar moram dodati, da je bilo najti teh devet kandidatov – gasilcev – izjemno težko. Ne poznam dovolj dobrega razloga zakaj imajo naši mladi dovolj izobraženi gasilci, takšen velik upor pri sodelovanju v društvu.

Člani, članice in pionirji so se tudi letos udeleževali raznih gasilskih tekmovanj. Najbolj odmevno tekmovanje za članice je bilo za pokal Fuks grabe v Korovcih, kjer so dosegle 2. mesto kljub težki konkurenci..

V teku leta se je društvo udeležilo svečanosti prevzema gasilske brizgalne v Markišavcih.

V okviru občine ni bilo nobenih večjih intervencij, razen v mesecu maju, ko je bilo neurje z velikim nalivom, takrat so gasilci priskočili domačim v pomoč ob prečrpavanju vode iz kleti.

Kot je že v praksi bo nekje v začetku naslednjega leta organizirano nadaljne izobraževanje gasilcev, za nižje častnike, častnike in strojnike. Pogoji za udeležbo teh predavanj pa so določeni v pravilniku GZ Slovenije.

Ob koncu bi se rada zahvalila vsem, ki so nas v tem letu finančno podpirali in upam, da bomo sodelovali tudi v naslednjem letu.

Zahvaljujem se tudi vsem, ki so na kakršenkoli način sodelovali v gasilskem društvu.

Obenem pa bi izkoristila priliko in vsem skupaj zaželela vesele božične praznike, veliko družinske radosti, zadovoljstva ter srečno in zdravo novo leto.

Predsednica PGD Hodoš
Karolina DAVID

NOGOMET

Jesenski del prvenstva je za nami. To je čas, ko se v klubu ozremo na pretekla dogajanja in analiziramo posamezne dogodke – tekme. Po uspešnem koncu prvenstva 2005/2006 v članski kategoriji, smo jesenski del prvenstva začeli bolj

previdno, saj so v poletnem prestopnem roku klub zapustili nekateri ključni igralci, ki so s svojimi igrami in odnosom do kluba v veliki meri prispevali k dobrim rezultatom. Danes po podrobnejši analizi ugotavljamo, da je klub s svojo sestavo dosegel izjemen uspeh, ki je po doseženih točkah enak lansjemu uspehu. Še posebej nas veseli ta podatek, ko vemo, da so nas pestile določene težave, ki so jih pa fantje strpno premagovali. Uspeh ekipe je v velikem kolektivnem duhu, prijateljstvu in medsebojnem razumevanju. Kljub kadrovskemu izpadu je očitno dober rezultat. V prestopnem roku je klub zapustilo kar šest igralcev. V naše vrste je iz NK Bratonec prestopil Lukašev Robert in prav tako so v članske vrste stopili nekateri obetavni igralci iz mladinske ekipe, med njimi Németh Zsolt, Molnár Máté in Horváth Szilárd. Pod vodstvom trenerja Kutoš Valterja je ekipa v pripravljalnem obdobju dozorevala in plod tega je danes dosežek, ki se ga v klubu veselimo in smo tudi ponosni nanj.

V mladinski kategoriji je v tem obdobju vedno najtežje, saj določeni igralci zapuščajo mladinske vrste, ker so prestopili starostni prag, ki dovoljuje nastopanje v tej kategoriji. Tako smo bili prisiljeni poiskati nove osvežitve oziroma interesente. Kot že nekaj let, smo tudi letos glavnino igralcev dobili iz sosednjih vasi sosednje Madžarske, s katerimi uspešno sodelujemo na športnih področjih. Tako so naše vrste okrepili Horváth Péter, Kovács Dávid in Németh István. Aktivno in zelo uspešno se je vključil tudi naš že nekdanji igralec Rocner Dejan. Dosežki v mladinski vrsti so sicer mogoče za nekatere pod pričakovanji, je pa potrebno dodati, da se je ekipa praktično na ključnih igralnih mestih formirala na novo in menimo, da je potencial velik in da je v prihodnosti moč pričakovati več od te ekipe. Tudi tukaj nas pestijo določene težave, med katerimi je najbolj resna organizacija prevoza mladincev na tekme in treninge. Resnično upamo, da bo ta težava rešena čimprej, saj je to tudi en velik ključ na poti k boljšim rezultatom.

Stanje po jesenskem delu prvenstva:

	<u>ČLANI</u>	<u>MLADINCI</u>
Število klubov:	12	11
Število tekem:	11	10
Mesto:	6	8
Danih golov:	16	23

Prejetih golov:	19	34
Zmage:	5	4
Neodločeni:	1	0
Porazi:	5	6
Število točk:	16	12

Kot že nekaj let, se bomo tudi letos udeležili tradicionalnega turnirja v dvoranskem nogometu na Madžarskem, kjer smo branilci največje trofeje, saj je ekipa lani osvojila prvo mesto. Zato bi želeli našim fantom čimbolj uspešen nastop in športno ter v duhu fair-playa promocijo našega kluba. Vse ljubitelje nogometa na Hodošu pa vljudno vabimo k navdušenemu navijanju.

Ker se leto počasi izteka, vam kolektiv vodstva in igralcev NK Hodoš želi vesele prihajajoče božične praznike ter SREČNO NOVO LETO.

Rudi Bunderla ml.

Hodos község MNÖK 2006-os évi beszámolója

Újra itt a december, az ünneplések hónapja. Szeretném Önökkel röviden ismertetni a hodosi Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösség tanácsának az idei év munkáját. Az idei évben is több rendszeres ülést tartott a tanács, ahol foglalkozott a nemzetiséggel érintő kérdésekkel, valamint több kérvényt is véleményezett. Már hagyományá vált, hogy minden éven megtartottuk a márciusi nemzeti ünnepet, amelyre március 11-én került sor a hodosi művelődési házban. A kapornaki találkozó a Skerlák féle háznál, június utolsó hétvégén, vagyis június 23-án volt megtartva. A családok találkozójáról sem feledkeztünk meg. Mivel ez is már hagyományá vált, augusztus 13-án, az egykori hodosi laktanyán volt. Nagyon szép számban vettek részt a polgárok a megszervezett rendezvényeken és találkozózn. Minden négy évben vannak a községi választások, amelyek egybeesnek a nemzetiségi választásokkal. Az idén ősszel is sor került a választásokra. A választások október 22-én voltak. Az idei választások változást hoztak a nemzeti tanácsnak. A nemzeti tanács két nő tagot kapott a tanácsba. Az első rendszeres ülésén a tanács megválasztotta az elnököt és az alelnököt. Az új tanácsot a következő négy évben a következő tanácsstagok alkotják: Totiéc Rozalija – elnökasszony, Orban Lajos – alelnök, Eöry Tibor, Kerčmar Ida, ifj. Kerčmar Geza, Könye Leopold és Nemeč Ludvik – tagok.

Jošar Erika

»VAŠ GLAS SE DALEČ SLIŠI IN VAŠE MNENJE SE ŠTEJE!«

Povzetek razprave s foruma prihodnosti, ki je bil izpeljan dne, 11. novembra 2006 ob 10. uri v Kulturnem domu na Hodošu.

Javni državljanski forum o prihodnosti Evropske unije organizira Evropski parlament v vseh državah članicah in je bil posvečen predvsem razpravi o med regionalnem sodelovanju, regionalnih skladih in manjšinah. Na forumu so aktivno sodelovali:

Moja Drčar Murko in Ljudmila Novak, slovenski poslanki v Evropskem parlamentu, Zita Gurmai, madžarska poslanka v Evropskem parlamentu, Gabor György, vodja Predstavništva Evropske komisije za Madžarsko, Andrej Horvat, državni sekretar Službe Vlade RS za razvoj in Ludvik Orban, župan občine Hodoš.

Forum je vodila novinarka Barbara Zrimšek v sodelovanju z novinarskim kolegom Oszkarjem Füzes iz Madžarske.

Ves dogodek je bil dobro organiziran z namenom, da se predstavimo kot dobri, skrbni domačini, ki jih še kako zanima kako bomo živeli kot majhni, a vendar prepoznavni v tej veliki evropski skupnosti. Žal se je izmed domačinov zbrala le peščica. Zaradi tistih, ki si niso vzeli ali niso mogli vzeti časa za sodelovanja predstavljam razpravo s katero sem sodelovala na forumu.

»Svojo razpravo sem usmerila na področje turizma v smeri kaj lahko nudimo, kakšne težave imamo in kakšna je naša vizija na področju turizma.

Slišali smo že, da smo majhni, ampak menim, da smo na tem področju naredili velik korak. Obiskovalcu naše občine lahko pokažemo idilično pokrajino z neokrnjeno naravo, ki v vseh letnih časih navdušuje. Sprehodi se lahko med polji, po gozdovih vse do jezera na koncu vasi. Tam se lahko med hojo in po učni poti okoli jezera ob postavljenih tablah informira o živalskem in rastlinskem svetu tega območja. Lahko se sprehodi skozi vas, se ustavi v tem našem majhnem centru, kjer lahko dobi informacije o življenju in delu ljudi, o dvojezični predšolski vzgoji in dvojezični šoli, o veri in verski vzgoji, o občini, o kulturnih in športnih aktivnostih.

O načinu življenja naših prednikov, se lahko informira ob ogledu etnografske razstave na Krplivniku. V okviru te razstave si lahko ogleda stanovanjski del, rezbarsko izbo, edinstven čebelnjak iz lesenih brun in s slamnatimi panji, prikaz žganjekuhe in predelave sadja, razstavo orodja za kmečka opravila in leseno hišo z ogromnim lesenim tiskalnikom za sadje. Po ogledu se lahko na klopi pod brajdami spočije in se iz nahrbtnika okreпча. Po počitku si lahko sposedi kolo v tam urejeni in opremljeni kolesarnici. Popelje se lahko do obmejnega kamna in nazaj grede se ustavi pri izviri in se napije čiste hladne vode. Ob tem si v neposredni bližini ogleda tradicionalno, s slamo pokrito hišo. Med kolesarjenjem lahko občuduje novo železniško postajo, se ustavi pri čebelarju, vinogradniku, sadjarju, spi je kavo v enem izmed kava barov. Za prijetno počutje, spoznavanje življenja ljudi in kraja seveda poskrbi lokalni turistični vodič.

Za ohranjanje kulturne dediščine in običajev skrbi KUD „Örség“, že od leta 1895 znan po svojih dramskih predstavah, danes pa bolj znan po mešanem pevskem zboru, ročnodelski sekciji, prikazu običajev kot so „Borovo Gostüvanje“ in po pretežno mladih članih. Društvo je organizator ali soorganizator vseh prireditvev v občini, ki jih ni malo skozi vso leto. Naj naštejemo samo nekaj: -

Praznovanje madžarskega in slovenskega kulturnega praznika, postavljanje mlaja, prireditve ob občinskem prazniku, srečanja na meji, srečanje družin v bivši vojašnici, dnevi Örséga, dnevi starejših občanov ipd.

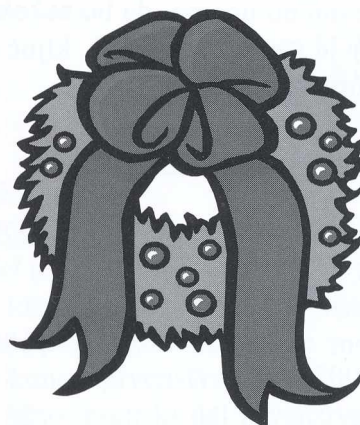
Vse te dejavnosti, ki sem jih naštel se odvijajo na prostovoljni bazi. Ljudje sodelujejo, delajo v svojem prostem času. V glavnem so isti ljudje aktivni v vseh društvi. Poleg dela podpirajo različne dejavnosti tudi materialno. Gospodinje običajno pripravijo domače dobrote, ki jih potem ponudimo ob različnih priložnostih. Brez prostovoljnega dela, marljivosti, vtrajnosti in želje za lepšim in boljšim vsega tega kar imamo ne bi imeli.

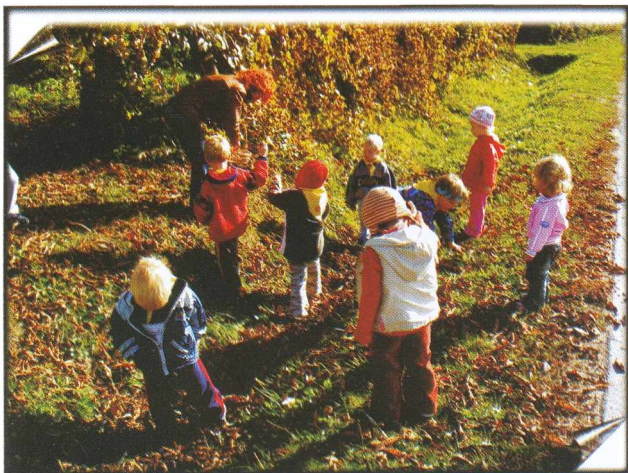
Menim pa, da za uresničitev naše vizije o boljši in lepši turistični ponudbi vse to ni dovolj. Žal turistu, ki pride k nam, ne moremo za denar ponuditi prenočišča, toplega obroka, spominka, domačih dobrot, domačih pijač in še marsikaj, kajti vse to je povezano z denarjem.

Naša vizija temelji na pridobitvi sredstev za zagon teh dejavnosti. Običajno temeljijo razpisana sredstva na lastni udeležbi, kar si mi iz našega proračuna ne moremo dovoliti. Menimo, da bi morali biti kriteriji za pridobitev sredstev drugačni za obmejna, demografsko ogrožena področja, katerega del smo tudi mi tu na meji z Republiko Madžarsko. Brez pridobitve sredstev za finansiranje osebe, ki bi bil koordinator za izvajanje te dejavnosti si je težko predstavljati funkcionalnost teh objektov. Objekti kot so tradicionalna kmečka hiša, etnografska razstava, mladinski dom, ki se kmalu odpira morajo zaživeti. Vodenje in izvajanje teh dejavnosti glede na obseg ponudb v teh, ne bo mogoče opravljati samo na prostovoljni bazi in v nedogled obremenjevati samo občinski proračun. Turistična ponudba domačih izdelkov, dobrot, jahanje, prevoz s kočijo bi seveda v bodočnosti za nas pomenila možnost zaposlitve, dodatnega zaslužka. Vse to pa bi seveda motiviralo tudi mlade ljudi za izobraževanje in delo na tem področju. Prepričani smo da bi z uresničitvijo naše vizije o turizmu prispevali k lažjemu in lepšemu življenju v našem kraju in na ta način obdržali čim več mladih na podeželju. S tem pa bi imeli možnost ohraniti svojo majhnost, in razpoznavnost.”

Zaključni del foruma je bil posvečen pokušini domačih jabolok, domačega soka iz jabolok in grozdja, domačih pogač, meda, medenice in vina. Posebno so hitro pošle „repnjače.” Gostje so bili presenečeni nad ponudbo. Zahvaljujem se vsem, ki so si vzeli čas in kakorkoli prispevali k izvedbi tega dogodka.

Rozalija Totić

Jesen v našem vrtcu

Jesen je potrkala na vrata in s 1. septembrom je v naš vrtec stopilo deset otrok. Od tega pet fantov in pet deklic. V skupino so vključeno otroci od 1. - 6. leta starosti.

Delujemo kot sodoben vrtec, ki je usmerjen k otroku, staršem in okolju. Cilji, ki jim sledimo, izhajajo iz Zakona o vrtcih, Kurikuluma in drugih sodobnih dognanjih na področju predšolske vzgoje.

Vsebine, metode in oblike dela so naravnane na spodbujanje aktivnosti za zadovoljevanje želja in interesov otrok. Z vedrim in sproščenim vzdušjem ustvarjamo vrtec, v katerem se otroci dobro počutijo in ga imajo radi.

Poseben poudarek dajemo gibanju in gibalnim aktivnostim,

kajti letošnja prednostna naloga vrtca je **Krepimo zdravje z gibanjem**.

Na podlagi tega otrokom omogočimo veliko gibanja in aktivnosti izven vrtca in s tem so povezane naše usmerjene dejavnosti.

Jesensko vreme nam je bilo naklonjeno, zato smo imeli veliko priložnosti za usmerjene dejavnosti zunaj naše igralnice. Tako smo se takoj po prihodu v vrtec podrobneje posvetili jeseni kot letnemu času. Skupaj z otroci smo postavili strašilo, kot simbol jesenskega časa. Podrobneje smo spoznavali značilnosti letnih časov, posebej jeseni. Otroci so prinašali različne poljske pridelke in sadeže. Prav tako so otroci spoznali opravila, katera se opravljajo na poljih in v vinogradih v jesenskem času. Bili smo prisotni tudi na trgatvi, kjer smo se med drugim lahko posladkali s sladkim moštom.

Posebej otrokom namenjen je bil **TEDEN OTROKA** v mesecu oktobru, ki je bil letos pod sloganom **Enake možnosti za vse otroke**. Teden otroka je program Zveze prijateljev mladine Slovenije. Temelji na obeleževanju Svetovnega dneva otroka, ki ga je leta 1956 priznala Generalna skupščina Združenih narodov, Mednarodna zveza

za varstvo otrok (I.V.C.W.) in Mednarodni fond za pomoč otrokom Unicef pa sta od leta 1957 skrbela za obeleževanje tega dne. (vir: Glasilo ZPMS 1967, 1969, 1973).

V tem tednu smo organizirali različne dejavnosti za otroke, ki so popestrile njihovo bivanje pri nas. Med drugim smo si ogledali Železniško postajo Hodoš, Mejno policijo, obiskali so nas otroci iz vrtca Domanjševci in policist, ki nas je poučil o prometni varnosti ter pripravil še kup drugih zanimivosti za otroke.

Nadaljevali smo s temo *Gozd v jeseni*. V okviru slednje smo obiskali gozd in spoznali osnovne drevesne vrste, ki jih najdemo v naših gozdovih ter njihove značilnosti.

Med drugim smo spoznali divji kostanj, katerega drevo smo si ogledali v naravi, nabrali njegove sadeže ter spoznali razliko med divjim in pravim kostanjem. Posebej zanimivo za otroke je bilo ustvarjanje in izdelovanje izdelkov iz kostanjev.

Spoznali smo tudi bukev in hrast. Ugotovili smo osnovne razlike, spoznali plodove, razlike v skorji in si ju ogledali v gozdu. Prav tako pa so se otroci seznanili z živalmi, ki jih najdemo v našem gozdu.

Sledi pa nekako najprijetnejši mesec za otroke in za nas, mesec december. Tako imenovani **VESELI DECEMBER**. V tem mesecu pripravljamo veliko presenečenj za otroke, kajti to je mesec obdarovanj in praznovanj. Naj pa nas vse skupaj ne obremenjuje le misel kako in kaj naj kupimo za naše otroke, temveč iščimo čas, da bomo čim več skupaj. Naj bo darilo za otroka tudi topel objem, prijeten pogovor morda pravljica dedka ali babice. Vzemite si torej v teh decembrskih dneh čim več časa drug za drugega in skupaj preživite čim prijetnejše božične ter novoletne praznike.

Vzgojiteljca

Bojan Koltaj in Milena Vukan

UPOKOJENCI NA IZLETU IN SREČANJE STAREJŠIH OBČANOV A NYUGDÍJASOK KIRÁNDULÁSA ÉS AZ IDŐSEBB POLGÁROK TALÁLKOZÓJA

**DELA NA PROJEKTU INTERREG
AZ INTERREG PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSA**

**PRVA SEJA ČLANOV SVETA MNSS OBČINE HODOŠ
HODOS KÖZSÉG MNÖK TANÁCSÁNAK ELSŐ ÜLÉSE**

**TAKO IZGLEDA OKOLICA PO ROJSTVU OTROK
GYEREKEK SZÜLETÉSE UTÁN ILYEN A KÖRNYEZET**

**ČLANI OBČINSKEGA SVETA IZ PREJŠNJEGA MANDATA
TER NOVOIZVOLJENI ČLANI NA PRVI SEJI
A KÖZSÉGI TANÁCS TAGJAI AZ ELŐZŐ CIKLUSBAN ÉS AZ
ÚJONNAN MEGVÁLASZTOTT TAGOK ELSŐ ÜLÉSE**

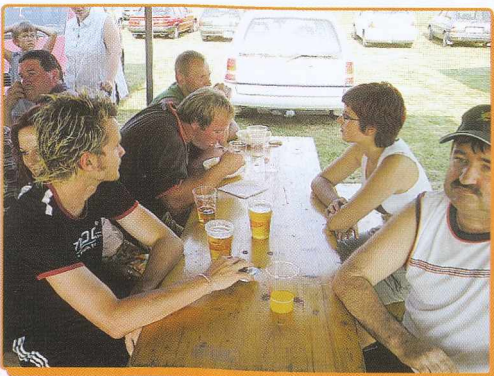

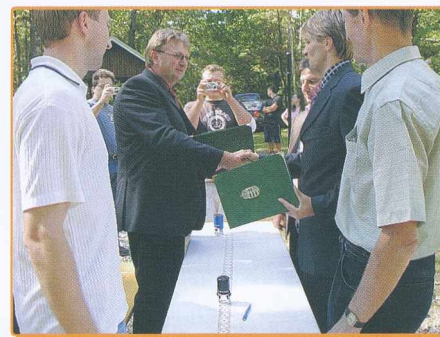
**VPIS V VOJAŠKO EVIDENCO S PRIKAZOM VOJAŠKE OPREME
A KATONAI NYILVÁNTARTÁSBA VÉTEL A FELSZERELÉS BEMUTATÁSÁVAL**

**PRIJATELJSKA IN DRUŽABNA SREČANJA
BARÁTI TALÁLKOZÓK ÉS TÁRSASÁGI ÉLET**

SREČANJE NA MEJI HATÁRTALÁLKOZÓ

**POSLEDICE NEURJA V MESECU AVGUSTU
AZ AUGUSZTUSI ÍTÉLETIDŐ KÖVETKEZMÉNYEI**

**GRADNJA MOSTA ČEZ REKO VELIKO KRKO
HÍDÉPÍTÉS A NAGY KERKÁN**

**OSREDNJA PRIREDITEV OB OBČINSKEM PRAZNIKU
A KÖZSÉGI ÜNNEP KÖZPONTI RENDEZVÉNYE**

» Stojim na postaji in čakam vlak «

Bilo je mirno in spokojno jutro, ko me je naenkrat prebudilo bučno regljanje žab v bližnjem močvirju. Močvirje je bilo oddaljeno kakšnih sto metrov od babičine hiše, kjer smo še takrat živeli. Slišala sem že, da so doma govorili o nekakšni železniški progi, vendar temu nisem pripisovala velikega pomena. To jutro pa so se pri pitju kave že vsi po malem sekirali in razburjali glede tega vprašanja, saj naj bi se ta gradnja pričela naslednji dan. Nič, dan je bil kot vsi drugi in takrat sem šla normalno spat in se ob regljanju žab z lahkoto potopila v sanje.

» Joj, kaj pa je to?« To kar sem takrat zaslišala, niso bile prijateljice žabe in tudi ni bil spokoj mirnega jutra, ki sem ga bila vajena. Skozi okno sem videla motorne žage, s katerimi so delavci podirali drevje sosednjega močvirja. Občutki, ki so me takrat obšli, so primerljivi s tistimi, ko se ti nekaj zatakne v grlu, in misliš, da se boš zadušil. Komaj sem se zadržala, da me niso oblile solze. Ti delavci z motornimi žagami so se pojavljali dan za dnem, dokler ni zmanjkalo dreves. Vendar to ni bil konec, še huje, delavcem so sledili bagri, buldožerji in tovornjaki, kateri so popolnoma spremenili okolje in uničili prelepo idilo narave. Začela se je gradnja, miru in tišine ni bilo več, ne podnevi in kasneje več tudi ne ponoči. Kot bi trenil je iz zemlje zrasel mogočen objekt, katerega so se vsi tako veselili. Malo za tem pa je prihrumel prvi vlak, kateremu so sledili še drugi, tretji in stoti. Železniška proga pa je kot pravijo vodilni v regiji in državi, zelo pomembna povezava med vzhodno in zahodno Evropo. Jaz ne vem, saj sem za te stvari še premlada.

Sedaj, ko sem že malo starejša sta mi oče in mati po dolgem moledovanju tudi prvič dovolila, da se sama popeljem v M. Soboto. Je lep sončen in rahlo vetroven dan. Stojim na železniški postaji, ki je le lučaj od naše nove hiše in razmišljam, da pa le mogoče ni vse tako črno, saj obstaja zmeraj svetla in temna plat zgodbe. Temno sem že povedala, svetla pa je ta, da sedaj tukaj sama čakam na vlak, da me varno popelje v M. Soboto.

Janet Dajč
7/9. razred

A poros padlás titka

Volt egyszer egy nagyon régi padlás, amit por borított. A padlás alatt egy szép konyha, nappali és ebédlő volt. Itt egy négytagú család lakott.

Egy nap a két gyerek, Tomi és Anna felment a padlásra. Anna kinyitotta az ablakot, mert a sok portól nem kapott levegőt. Tomi kutatni kezdett, és talált egy kis dobozt. A dobozban gyémántos nyaklánc lapult, amit a dédnagymamájuk talált valamikor réges régen. Anna egy nagy ládában régi parasztruhákat és báli ruhákat is talált, mellettük pedig cipőket is, amiket kíváncsian felpróbált. Hosszú keresgélés után megpillantottak egy titokzatos ládát. Kihúzták a padlás közepére és kinyitották. Benne egy nagy könyvet találtak. A könyv meséskönyv volt. Anna hangosan elkezdte olvasni a meséket, amelyektől Tomi hamarosan elaludt. Ekkor Anna Tomit elvitte az ágyába, majd visszafutott a könyvért. Alig bírta lehozni, még Tominál is nehezebb volt. Anna megkérdezte az anyukáját, tud-e valamit a könyvről. Az anyukája elmondta neki, hogy ez a könyv a dédmamájáé volt. Ő

viszont az anyukájától kapta. A könyvet megtörölgették, mert nagyon poros volt.

Anna ettől a naptól fogva mindig olvasott Tominak ezekből a varázslatos mesékből.

Sarka Nicole
5/9 osztály

Moja vas

Moja vas se imenuje Hodoš. Je majhna, a v njej se lahko najde marsikaj. Imamo trgovino, cerkev, jezero, občino, gasilski dom, mejni prehod, železniško postajo, gostilno, pokopališče, pošto, frizerski salon, nogometni klub,....

Hodoš ima okrog 380 prebivalcev in nekje 147 hišnih števil. Na žalost je veliko hiš že praznih.

Naša cerkev se imenuje evangeličanska. Je lepa, prenovljena in velika. Blizu nje pa je novo pokopališče. Zadnjih nekaj let verniki več ne obiskujejo toliko božjih služb, kot nekoč. To je žalostno, saj ni lepo, da k božji službi največkrat pridejo le starejši ljudje, ne pa, da bi prišli vsi. Ko pa je kakšen praznik, na primer božič, je cerkev nabito polna. Seveda, saj takrat nastopamo mi, učenci in nas pridejo vsi gledat. Jezero je veliko, urejeno, imamo tudi nekaj živali. Zelo zanimiva žival je vidra, ki jo imamo, a je še žal nisem videla. Sedaj smo naredili učno pot, katera vodi okoli jezera in je zelo lepo urejena. Od takrat, ko imamo učno pot, je prišlo jezero obiskat že veliko turistov. Seveda so bili vsi zadovoljni. Okoli njega je gozd, v katerem lahko zadihamo svež zrak. Imamo dve pokopališči. Eno je staro, drugo pa novo pokopališče. Obe sta zelo urejeni in čisti. Okrog novega pokopališča so posadili ciprese. Kdaj koli obiščemo pokopališče, je veliko rož in sveč, še posebej, ko je dan mrtvih. Takrat lahko samo gledamo in ostanemo brez besed. Ja, gasilski dom. Imamo nov gasilski dom. Je zelo velik in lep. V njem se dogaja marsikaj. Razne prireditve, sestanki, pevske vaje, razna predavanja. Imamo tudi novo železniško postajo. Od takrat se je promet razširil. Vlak gre zjutraj, popoldne in zvečer. Na začetku nam je bilo hudo, saj se nismo mogli navaditi hrupa, ki ga je povzročal vlak. Sedaj nam je že vseeno, saj smo se čisto navadili in nas sploh več ne moti. Imamo tudi nogometni klub, ki se imenuje NK Hodoš. Imamo člansko in mladinsko ekipo. Člani so nekoliko boljše, kot mladinci. Dosegajo boljše rezultate, mogoče pa imajo tudi nekoliko več sreče. Mladinsko ekipo sestavlja polovica Madžarov. Upam, da bodo v prihodnosti dosegli čim boljše rezultate. Upam lahko, da bo okolica še naprej tako urejena, a pri tem moramo sodelovati tudi mi, sovaščani.

Melisa Tamaško
7/9. razred

**A SZLOVÉN KÉTNYELVŰ OKTATÁSI MODELL
TUDOMÁNYOS ELEMZÉSEINEK
BEMUTATÁSA**

A Magyar Tudomány Napjához kapcsolódó rendezvénysorozat keretében került sor 2006. november 14 – én a lendvai Bánffy Központban a kétnyelvű oktatási modell elemzésére, tökéletesítést szolgáló kutatási eredmények ismertetésére, az elhangzott előadások vitájára, amelyre minden érdeklődőt szeretettel meghívtak. Az elemzések elsősorban a magyar nyelv általános

érvényesülése szempontjából történtek, ezért a vitában is erre, valamint a modell sikerességét szolgáló javaslatokra kívánták a rendezők helyezni a hangsúlyt. A jelenlévőket Göncz László, a MNMI igazgatója köszöntötte, ismertette a programot és bemutatta a vita -indító előadások előadóit. Ezután bevezetőül még röviden áttekintette a kétnyelvű oktatás történetét és néhány gondolatot fejezett ki a jeleni helyzetről. Következtek az előadások:

- Szarka László : „ Kisebbség a magyar közösségek intézményrendszerének problémái és fejlődési tendenciái” , Bartha Csilla nyelvész: „ Kétnyelvűség a Muravidéken: A magyar nyelv megőrzésének lehetőségei és korlátai egy szociolingvisztikai vizsgálat tükrében” , Bernyák Elizabetta nyelvész: „ A kisebbségi nyelv helyzete a kétnyelvű oktatásban” és Kolláth Anna nyelvész: „ A maribori magyar tanszék helyzete és a kétnyelvű oktatás – múlt, jelen és jövő” címen. Az előadások után rövid szünet következett, majd az előre felkért szakemberek hozzászólása, vita következett. A hozzászólók között magyar nyelvi főszaktanácsadó, iskolaigazgatók, magyartanár, szaktanár, osztálytanító és óvónők voltak. Jó magam mint hozzászóló vettem részt a tanácskozáson. Szeretném egészében ismertetni a hozzászólásom szövegét.

Totić Rozália vagyok. Jelenleg mint óvónő, a hodosi területi iskola kombinált tagozatjában , az osztálytanítónővel tandemben dolgozok. Az iskolám a pártosfalvi kétnyelvű iskola tagozatja. A Pártosfalvi KÁI keretében még a domonkosfai területi iskola és a hodosi és domonkosfai óvoda működik. Mindegyikben kétnyelvű oktatás folyik.

A kétnyelvű oktatás első harmadában (1-3. oszt.) az » egy nyelv egy személy » oktatási modell céljai megvalósítására irányulva végezzük az oktató nevelő munkát. Az a tény , hogy azok a tanulók, akik olyan családban nevelkednek, amelyekben a gyerek az egyik nyelvel az egyik szülőhöz a másikkal a másikhoz kötődik, bizonyítja, hogy e modell lehetőséget ad a mintkét nyelvtudás színvonalasabb fejlesztésére és megtanulására. Saját tapasztalatomként bizonyíthatom ezt. Több vegyes család beszédjének megfigyelését követve tapasztaltam, hogy átlagban csak azok a gyerekek beszélnek keverve a szlovén és magyar nyelvet, akik szülei is úgy beszélnek. A modell bevezetése után kevesebb nyelvkeverést észlelünk. A model alkalmazásával a tanulóknak lehetősége adatik mindkét nyelv fejlesztésére és alkalmazására a beszéd, hallgatás, olvasás és írás terén. Annak ellenére, hogy általában az anyanyelvükön beszélnek a tanulók fokozatosan elsajátítják a környezetük nyelvét is. Ugyanúgy tapasztalom, hogy a mindkét nyelvet beszélő szakemberhiány , vagy a túl alacsony tanulósám gyakran akadályozza a teljeskörű kétnyelvű oktatást és kevertnyelvűségre kényszeríti a beszélőket és egyben előidézi a kisebbségi nyelv csökkenését is. Az egész folyamatban nagyon fontos szerepe van az egyéni hozzáállásnak is.

Fontosnak tartom kiemelni, hogy sok tankönyv, munkáltatókönyv van használatra bocsájtva, de az eddigi végzett munkám alatt állandóan keresgélek, kutatok a felahsználhatók után. Nem azért csinálom ezt mert nem tetszenek, vagy nem olyan szinten vannak elkészítve hogy használhatók legyenek, hanem azért mert különösen a nyelv ismerethez való tankönyvek nincsenek a minálunk előírt évi tantervel teljes összhangban készítve. Vélem , hogy több figyelmet kéne fektetni az itthon készített tankönyvek, munkáltatókönyvek elkészítésére, amelyeket az eddigi jó , bevált, eredményes tapasztalatok alapján készülnének el és a mi kétnyelvű modellünk megvalósítására lennének felhasználva. Gondolom, hogy a kezdőtanároknak igenis kéne valami kézbefogható útmutató, az itteni, kétnyelvű oktatás jó tapasztalataival, mert az ismert idegennyelv tanítási, anyanyelvi tanítási modellekkel nem sokat lehet kezdeni a mi kétnyelvű oktatásunkban, ha nincsen itteni tapasztalat.

Az egész folyamat szerintem az otthoni, óvodai, iskolai és az egész környezet hozzáálásra építhető.

A résztvevők a tanácskozáson különböző, pozitív és negatív hozzászólásoknak lehettek részesei. A találkozásnak az volt számomra a legfőbb súlya, hogy a jelenlévőknek lehetőség adatott, hogy az eddig végzett tanulmányok bemutatásának és szakemberek véleménye részesei lehettek.

Totić Rozalija,
Óvónő, T.I. Hodos

CENTER VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA PREKMURJA – NOVA POT DO ZNANJA

V letih 2006 in 2007 Razvojna agencija Sinergija skupaj s partnerji, med katerimi je tudi občina Hodoš, izvaja projekt CENTER VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA PREKMURJA (CVŽU Prekmurja), katerega izvedbo sofinancirata Evropski socialni sklad (75%) in Ministrstvo za šolstvo in šport (25%). Aktivnosti bodo potekale v sedmih Točkah vseživljenjskega učenja, ena od njih bo imela sedež v občini Hodoš.

Namen projekta CVŽU Prekmurja je zagotoviti kakovostno informiranje, svetovanje in dostopnost možnosti izobraževanja in usposabljanja najširšemu krogu ljudi. Zato bodo Točke vseživljenjskega učenja po dogovoru s partnerskimi občinami locirane tako, da bo naša ponudba v neposredni bližini uporabnikov.

Točka vseživljenjskega učenja je prostor, v katerem bomo nudili:

- informacije in svetovanje s področja izobraževanja odraslih ves čas poteka izvedbe projekta,
- enkrat tedensko brezplačen dostop do informacijsko komunikacijske tehnologije,
- mobilna učna mesta, opremljena z računalniki, za izvedbo brezplačnih usposabljanj v jesenskem in zimskem času s področij uporabe informacijsko komunikacijske tehnologije, delavnic za uspešno učenje, usposabljanje za uspešnejše delovanje na trgu delovne sile in drugih tem glede na interes v posameznem okolju,
- izdelavo osebnega izobraževalnega načrta, ki vam bo omogočil, da postanete s ponudbo svojih znanj konkurenčnejši,
- pomoč pri zbiranju dokazil za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije.

Predvidoma se bo projekt nadaljeval vse do leta 2013, zato želi Razvojna agencija Sinergija s CVŽU Prekmurja skupaj s partnerji izgraditi trajno in prepoznavno mrežo Točk VŽU za:

- svetovanje in informiranje s področja izobraževanja odraslih,
- podporo učenju – učiti se učiti,
- samostojno učenje, tudi z mentorsko podporo:
  - uporabe informacijsko komunikacijske tehnologije,
  - tujih jezikov, z multimedijско podporo in dostopom do interneta,
  - desetprstnega tipkanja,
  - različnih gradiv, ki brezposelnim izboljšajo zaposlitvene možnosti,
- e-učenje,
- organiziranje usposabljanj glede na interes v posameznem okolju,
- pisanje prošenj, seminarskih nalog in drugih dokumentov,
- zbiranje informacij z dostopom do internet za aktivno preživljanje prostega časa.

Prijazno povabilo vsem, da se nam pridružite.

Točka vseživljenjskega učenja Hodoš bo pričela delovati

**20. decembra 2006 od 13.00 do 16.00 ure
v prostorih občinske stavbe na Hodošu,
nato pa vsako drugo sredo ob istem času.**

Hrana s »praznimi« kalorijami

Slastno in masno! Ste se kdaj vprašali zakaj je temu tako? Najpogosteje zaradi sladkega ali slanega okusa ter visokega deleža maščob, ki so odlični nosilci raznih okusov. Gre za hrano s »praznimi« kalorijami. Razen velike energijske vrednosti (veliko kalorij) takšna hrana ima nizko hranilno vrednost. To pomeni, da vsebuje le malo ali nič beljakovin, sestavljenih ogljikovih hidratov, nenasičenih maščobnih kislin, vitaminov in mineralov.

Oglejmo si primer iz vsakdanjega življenja. Kos torte narejen iz biskvitne mase (sladkor, jajca, margarina, moka, pecilni prašek) in kreme (sladkor, čokolada, maslo ali smetana) običajno vsebuje med 350 in 400 kcal. In okrog 30 g maščob. Pretežno nasičenih oziroma zdravju neprijaznih. To je približno polovica priporočenega dnevnega vnosa za večino žensk, ki pri svojem delu pretežno sedijo. In to še ni vse. Omenjeni kos torte vsebuje veliko sladkorja. Ste vedeli, da je za porabo energije, ki ste jo dobili s kosom torte potrebna ena ura hoje? V skupino hrane s »praznimi« kalorijami sodijo gazirane in negazirane pijače, alkohol, industrijski in doma pripravljene sladice, pomfri, čips in podobno. Tako na primer steklenica pijače tipa kole vsebuje več kot 10 žličk sladkorja. Če popijemo steklenico tovrstne pijače vsak dan, smo v enem letu zaužili 18 kg sladkorja. Neverjetno? Žal resnično. Tudi alkoholne pijače so vir »praznih« kalorij. Razen tega alkohol ovira izkoriščanje in skladiščenje hranilnih snovi. Tudi takrat ko so prisotne v zadostnih količinah. Vir praznih kalorij je tudi hrana z veliko maščob in soli (pomfrit, čips...). Energija, ki smo jo dobili z uživanjem »slastne in masne« hrane običajno privede do porasta telesne teže. Če takšno hrano uživamo pogosto lahko pride do pomanjkanja pomembnih hranilnih snovi, kar se odraža na zdravje. Živilo s »praznimi kalorijami« kot je na primer keks narejen iz bele moke, sladkorja in margarine lahko zamenjamo s keksom narejenim iz integralne moke, medu in suhega sadja (jabolka). Kaj lahko naredimo že danes? Začnimo s pijačami. Zamenjajmo jih z vodo ali razredčenimi 100 % sadnimi sokovi. Seveda tistimi brez dodanega sladkorja. Namesto čipsa in keksov ponudimo suho sadja ali kekse z polnovredne moke. Pomfrit zamenjajmo s krompirjem iz pečice. Pri pripravi naših najljubših tort in kolačev zmanjšamo količino sladkorja na polovico. Ob nakupu živil vedno preberimo etiketo živila. Tam bomo našli podatke o kalorični vrednosti, vsebnosti hranil in prehranskih dodatkih. Že s takšno spremembo smo naredili veliki začetni korak k boljšemu zdravju. Priporočilo, ki velja za vsakdanje življenje in dobro zdravje se glasi: omejimo vnos živil, ki vsebujejo veliko energije ali pa imajo malo hranilnih snovi. Če pa jih kdaj pa kdaj že zaužijemo poskrbimo, da bomo odvečno energijo porabili z hojo, kolesarjenjem in podobno.

Čudežni krompir iz pečice

(za 4 osebe)

8 srednje velikih krompirjev

1 žlica olja

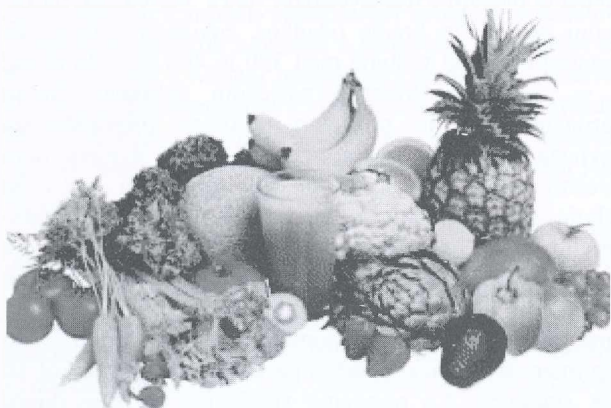
mešanica začimb (rožmarin, origano, bazilika)

sol, folija za peko

Krompir olupimo in operemo. Vsak krompir večkrat zarezemo, kot pahljačo. Krompir pokapljamo z oljem. Zareze potrosimo z mešanico začimb. Pečemo ga v rahlo namazani alufoliji približno 15 minut. Potem folijo odpremo in krompir hrustljivo zapečemo.

Namig: Začimbno mešanico naredimo sami. Bodimo kreativni. Namesto začimbne mešanice lahko uporabimo listke svežega rožmarina. Ali pa kumino.

Za dobro zdravje - 5 obrokov sadja in zelenjave

Da bomo kos vsakdanjemu delu in obveznostim, pri tem pa še zdravi in čili, poskrbimo za pestro prehrano in dovolj gibanja. Uživanje zelenjave in sadja v sklopu vseh pet obrokov, je najboljši način, da ostanemo zdravi. Sadje in zelenjava so vir vitaminov, rudnin, vlaknin in antioksidantov. O slednjih bova podrobneje spregovorili prihodnjič. Vse te snovi varujejo zdravje ter preprečujejo nastanek kroničnih bolezni kot so bolezni srca in ožilja, sladkorna bolezen tipa 2, debelost ter rakave bolezni. Sadje in zelenjava vsebujeta tudi številne za normalno rast in razvoj nujno potrebne snovi. Torej zadosti razlogov, da redno uživamo zadostne količine zelenjave in sadja. Kaj to pomeni v vsakdanji prehrani? Zaužijmo najmanj 3-5 enot zelenjave ter 2-4 enote sadja.

Kaj je enota zelenjave?

1 srednje velika skleda (cca 20 dag) surove listnate zelenjave – solata, radič, špinača

1 skodelica (cca 10 dag) kuhane ali surove sesekljane zelenjave - brokoli, cvetača, korenje, zelje, ohrovt, kolerabica, stročji fižol, kislja repa, kislno zelje

2 manjši papriki ali paradižnika (cca 15 dag), manjša pesa ali koleraba (cca 10 dag), manjša čebula (cca 10 dag)

1 majhen kozarec (1 dl) zelenjavnega soka

Kaj je enota sadja?

Srednje veliko jabolko, banana, pomaranča, breskev, hruška, manjša grenivka

Skodelica jagod, mclina, ribeza, borovnic, narezanega ali vložnega sadja

15 jagod grozdja, 3 male mandarine ali marelice, 9 malih sliv, 18 češenj ali višenj, rezina ananasa (cca 14 dag), rezina lubenice (30 dag), 6 večjih jabolčnih krljev, 4 suhe slive, 2 žlici rozin

1 majhen kozarec (1 dl) svežega sadnega soka

Enote ni potrebno meriti. Služijo naj kot splošno vodilo.

Ker vaja naredi mojstra, priporočava, da s pomočjo številna zaužitih enot preverite ali ste dosegli vnos priporočene količine zelenjave in sadja. Že danes preverite če ste zaužili tri sadeža. Preprosto je. Poskusite.

Korenčkova solata z bučnim semenom

(4 osebe)

60 dag očiščenega korenčka

1 žlica sesekljanega peteršilja

2 žlici sesekljanega bučnega semena

1 žlica jabolčnega kisa

1 žlica olivnega ali sončničnega olja

sol, poper

Korenček narežemo na rezine ali kockice. Skuhamo. Naj ostane malo trd. Ohladimo in začинimo. Potrosimo s seseklanim peteršiljem in bučnim semenom.

Olive in olivno olje za dobro zdravje

Ste že kdaj poskusili olive? Ali olivno olje? Ta čudežen plod je pravi eliksir zdravja. Olive so poznali že nekaj tisoč let pred našim štetjem. Odprite Sveto pismo in presenečeni boste kolikokrat se omenjajo. Pa pogledimo kaj vsebujejo olive oziroma olivno olje. Olive so odlični vir enkrat nenasičenih maščobnih kislin. Spomnimo se, da so to zdravju prijazne maščobne kisline. Prav tako so bogate z vitaminom E. Vitamin E je antioksidant, kar pomeni, da neutralizira proste radikale. Oglejmo si primer delovanja prostih radikalov na holesterol. Prosti radikali spremenijo holesterol in ta se začinja odlagati na stene ožilja. To je lahko vzrok za srčno ali možgansko kap. Sestavine oliv in olivnega olja preprečujejo spremembo holesterola, s tem pa tudi razvoj bolezni srca in ožilja. Vsebujejo še snovi kot so polifenoli, flavonoidi in podobno. Z uživanjem oliv in olivnega olja varujemo zdravje in preprečujemo bolezni. Uživanje olivnega olja namesto drugih maščob znižuje »slab« holesterol ter štiti »dober« holesterol. Ugodno vpliva na trigliceride v krvi. Prispeva k znižanju krvnega tlaka. Zmanjšuje možnost nastanka rakavih bolezni. Ugodno vpliva na prebavila. Pripisujejo mu učinke na preprečevanje osteoporoze in reumatskega artritisa. Nepogrešljivo je v prehrani bolnika s sladkorno boleznijo. Torej veliko trdnih razlogov, da se odločimo za uživanje oliv in olivnega olja. Samo specifičnega okusa se je treba navaditi. Iz oliv lahko naredimo namaz ali omake za ribe in perutnino. Lahko jih dodamo skoraj vsem solatam. Odlične so v omakah za testenine. Poznamo olive različnih barv (zeleno, črno, vijolično, rjavo...), ki pa je odvisna od načina predelave. Iz oliv se prideluje olivno olje. Gleda na kvaliteto poznamo več vrst olivnega olja. *Ekstra deviško olivno olje* se pridobiva iz prvega stiskanja. Najboljša olja vsebujejo okrog 0,5% kislin. Tudi *deviško olivno olje* se dobiva iz prvega stiskanja, samo da ima večjo kislost zaradi slabše kvalitete oliv. Kislost ne presega 2%. *Olivno olje* je mešanica rafiniranih olj in majhne količine ekstra deviškega olja, ki mu izboljšuje okus in barvo. Kislost tovrstnih olj je okrog 5%. Najbolj zdravo je seveda ekstra deviško olivno olje. Z vidika prehrane je ekstra deviško olje dragoceno živilo bogato z različnimi snovmi kot so karoten, klorofil, lecitin, polifenoli, vitamini A, D, E in K. Razen tega je lahko prebavljivo. Zaradi svoje sestave je primerno za kuhanje pa tudi praženje. Shranjujemo ga v temnih steklenicah ali v temnem prostoru. Olivno olje je primerno za dodajanje različnih zelišč in začimb. Na ta način dobimo olja, ki so izjemna po svojem okusu. Pripravimo jih tako, da v steklenico olja dodamo česen, rožmarin, timijan, baziliko, pekočo papriko ali limono. Odlične so tudi kombinacije kot je na primer česen in rožmarin. Steklenico dobro zamašimo. Po približno desetih dneh odstranimo zelišča. Olivno olje je primerno za pripravo vseh jedi. Enako dobro se obnese v solati,

juhi, prikuhi, enolončnici ali pecivu. Poskusimo in prepričajmo se.

Opečen kruh s česnom in olivnim oljem

Kruh opečemo na plošči štedilnika ali električnem žaru. Še vročega premažemo z mešanico strtega česna in olivnega olja.

8 manjših kosov kruha	Jed primerna za izlete,
3 žlice olivnega olja	taborjenja in podobno, ko
3 stroke česna	si vsak svoj kruh opeče na
	odprtem ognju.

Prim. mag. Branislava Belović, dr. med.,
Gordana Toth, uni. dipl. inž. živil. tehn.

**POROČILO O SODELOVANJU PRI
IZVAJANJU NOTRANJEGA NADZORA
NAD VODOPRESKRBNIMI SISTEMI
OBČINE HODOŠ V LETU 2005**

V občini Hodoš je 1 vodovod – vaški vodovod Hodoš iz katerega se oskrbuje približno 245 od 271 prebivalcev Hodoša, ter 18 od skupaj 111 prebivalcev Krplivnika.

Voda v zajetju se klorira. Okrog zajetja ni urejenih varstvenih pasov.

Preostalih približno 30 % prebivalcev se oskrbuje s pitno vodo iz individualnih vodnjakov iz katerih se voda sploh ne kontrolira. Ta odstotek za celo Pomurje znaša 17 %, v nekaterih pomurskih občinah pa je nižji od 5 %.

Občasna kemična preskušanja do sedaj še niso bila narejena, tako da ni znana vsebnost pesticidov in prisotnost drugih morebitnih kemičnih onesnaženj.

V letu 2004 je začel veljati novi Pravilnik o pitni vodi (Ur. list RS št. 19/04 in 35/04) – v nadaljevanju Pravilnik. Pravilnik se uporablja za vodooskrbne sisteme, ki zagotavljajo več kot povprečno 10m³ ali oskrbujejo več kot 50 oseb ter za sisteme katerih voda se uporablja za oskrbo javnih objektov, objektov za proizvodnjo in promet živil in objektov za pakiranje pitne vode (4. člen).

Pravilnik razdeljuje nadzor na:

- notranji nadzor, ki ga v skladu z 10. členom mora izvajati upravljavec in ki mora biti vzpostavljen na osnovah HACCP sistema ter na
- uradni nadzor oz. monitoring, ki ga zagotavlja ministrstvo pristojno za zdravje.

Tabela 1: Mikrobiološke in kemične analize pitne vode na sistemu VAŠKEGA VODOVODA HODOŠ za leto 2005 – NOTRANJI NADZOR

Objekt	št. preb. ki jih oskrb.	število laboratorijskih analiz v letu 2005								
		bakterioloških						kemičnih		
		vseh	neskl.	%	EE	%	vseh	neskl.	%	
1.VV Hodoš	263	7	2	29	1	14	1	0	0	

*E.coli in /ali enterokoki

Tabela 1 prikazuje podatke laboratorijskih preskušanj vzorcev pitne vode iz vaškega vodovoda Hodoš v letu 2005 dobljene v okviru notranjega nadzora.

V letu 2005 je bilo v okviru notranjega nadzora odvzetih 7 vzorcev za bakteriološka preskušanja in 1 vzorec za kemična preskušanja.

1 vzorec odvzet za bakteriološka preskušanja je bil neskladen s Pravilnikom o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04) zaradi prisotnosti bakterij fekalnega izvora (Enterokoki) in en zaradi povečanega števila kolonij pri 37°C.

Vzorec odvzet za kemična preskušanja je bil glede na preiskane parametre skladen s Pravilnikom.

Občasna kemična preskušanja do sedaj še niso bila narejena, tako da ni znana vsebnost pesticidov in prisotnost drugih morebitnih kemičnih onesnaženj.

Tabela 2: VAŠKI VODOVOD HODOŠ – število laboratorijskih preskušanj v letu 2005 – DRŽAVNI MONITORING

Objekt	št. Preb. ki jih oskrb.	število laboratorijskih analiz v letu 2005								
		bakterioloških						kemičnih		
		vseh	neskl.	%	E.coli*	%	vseh	neskl.	%	
Vaški vodovod Hodoš	263	4	1	25	0	0	4	1	25	

*E.coli+Clostridium perfringens

Tabela 2 prikazuje podatke laboratorijskih preskušanj vzorcev pitne vode iz vaškega vodovoda Hodoš v letu 2005 dobljene v okviru državnega monitoringa.

1 vzorec odvzet za bakteriološka preskušanja je bil neskladen s Pravilnikom zaradi povečanega števila kolonij pri 22°C in 37°C.

1 vzorec odvzet za kemična preskušanja zaradi spremenjene pH vrednosti in motnosti ni bil skladen z zgoraj omenjenim pravilnikom.

O B R A Z L O Ź I T E V

ESHERICHIA COLI V PITNI VODI

Escherichia coli je bakterija, ki je vedno prisotna v človeškem in živalskem blatu v velikem številu ter posledično v odplakah in vodah, ki so onesnažene s fekalijami. Rezultati dokazujejo, da je bila voda fekalno onesnažena. Ocenjujemo, da je šlo za sveže fekalno onesnaženje, kar kaže na pomanjkljivost v procesu oskrbe s pitno vodo.

Po Pravilniku o pitni vodi (Ur.l. RS št. 19/04, 35/04) so bakterije Escherichia coli uvrščena v Prilogo I, del A, med mikrobiološke parametre. Mejna vrednost za E. coli v pitni vodi je: 0 na 100 ml.

ENTEROKOKI V PITNI VODI

Enterokoki so bakterije, ki so prisotne v črevesju oz. v blatu ljudi in živali. Upoštevamo jih kot zanesljive fekalne indikatorje. V vodi se ohranijo dlje časa kot druge bakterije, zato njihovo prisotnost ocenjujemo kot starejše fekalno onesnaževanje, ki prav tako kaže na pomanjkljivost v procesu oskrbe s pitno vodo.

Po pravilniku o pitni vodi (Ur. l. RS št. 19/04, 35/04) so enterokoki uvrščeni v Prilogo I, del A, med mikrobiološke

parametre. Mejna vrednost za enterokoke v pitni vodi je: 0 na 100 ml.

KOLIFORMNE BAKTERIJE V PITNI VODI

Koliformne bakterije zajemajo skupino bakterij, ki jih najdemo ne samo v blatu, ampak tudi v okolju. Prisotnost kaže na onesnaženje z večjimi količinami organskih in anorganskih snovi iz okolja, neustreznosti priprave vode, onesnaženja po pripravi vode, poškodovanosti ali napake v omrežju ipd.

Po pravilniku o pitni vodi (Ur.l. RS št. 19/04, 35/04) so koliformne bakterije uvrščene v Prilogo I, del C, med indikatorske parametre. Mejna vrednost za koliformne bakterije je: 0 na 100 ml.

Fekalno onesnaženje pitne vode ogroža zdravje ljudi. Brez ustrezne priprave taka voda ni primerna za uporabo kot pitna voda.

ŠTEVILO KOLONIJ PRI 37°C

Število kolonij pri 37°C zajema bakterije, ki so lahko v vodi prisotne kot normalna flora, pomaga pa nam tudi pri oceni, ali bi lahko šlo za bakterije fekalnega porekla. Presežena mejna vrednost števila teh bakterij je zgodnji pokazatelj motenj kjerkoli v sistemu za oskrbo s pitno vodo in je izhodišče za oceno stanja sistema. Kaže na učinkovitost postopkov priprave vode, na razmnoževanje bakterij v omrežju zaradi zastojev ali povečane temperature, naknadnega vdora bakterij v sistem po pripravi vode itd.

Te bakterije nimajo velikega zdravstvenega pomena in ne predstavljajo tveganja za zdravje, saj gre za bakterije nefekalnega izvora.

Po Pravilniku o pitni vodi (Ur.l. RS št. 19/04, 35/04) je število kolonij pri 37°C uvrščeno v Prilogo I, del C, med indikatorske parametre. Mejna vrednost za število kolonij pri 37°C je: Manj kot 100 na ml.

ŠTEVILO KOLONIJ PRI 22°C

Število kolonij pri 22°C zajema bakterije, ki so lahko v vodi prisotne kot normalna flora. Vsako nenadno povečanje v številu bakterij je lahko zgodnji pokazatelj motenj kjerkoli v celotnem sistemu za oskrbo s pitno vodo. Podatek nam pomeni izhodišče za oceno stanja celega sistema in kaže na učinkovitost postopkov priprave vode, na razmnoževanje bakterij v omrežju zaradi zastojev ali povečane temperature, naknadnega vdora bakterij v sistem po pripravi vode itd.

Te bakterije nimajo velikega zdravstvenega pomena in ne predstavljajo tveganja za zdravje.

Po Pravilniku o pitni vodi (Ur.l. RS št. 19/04, 35/04) je število kolonij pri 22°C uvrščeno v Prilogo I, del C, med indikatorske parametre.

Mejna vrednost za število kolonij pri 22°C je po Pravilniku o pitni vodi brez neobičajnih sprememb.

Mejna vrednost za rezultate iz monitoringa je za število kolonij pri 22°C dogovorjena kot: Manj kot 100 na ml.

KONCENTRACIJA VODIKOVIH IONOV (pH VREDNOSTI)

S pH vrednostjo vode izražamo stopnjo kislosti oz. bazičnosti vode. pH 7 pomeni, da je voda nevtralna, pod to vrednostjo je kislá, nad to vrednostjo pa bazična. V večini naravnih vod je pH povezan z ravnotežjem ogljikovega dioksida, hidrogenkarbonata in karbonata in s tem tudi s

trdoto vode (mehke vode imajo nižjo pH vrednost, trde vode pa višjo). Običajni pH v podzemnih vodah je med 6 in 8,5, pH limoninega soka je 2, jabolka 3, paradižnika 4, morske vode 8, nekaterih detergentov do 10, nekaterih čistil tudi do 12.

Ekstremne vrednosti v pitni vodi so lahko posledica nezgod, napak v pripravi vode ali sproščanja iz materialov v stiku z vodo (npr. cementne cevi).

Vpliv koncentracije vodikovih ionov (pH vrednost) na zdravje ljudi je lahko posreden ali neposreden. Neposredna izpostavljenost ekstremno visokemu ali nizkemu pH povzroča draženje oči, sluznic in kože ter okvaro tkiva. Ekstremne vrednosti, ki bi povzročile take poškodbe (npr. pod 4 ali nad 11), v sistemih za oskrbo s pitno vodo, niso običajne. Med posredne vplive štejemo povečanje korozije materialov v stiku z vodo z nizko pH vrednostjo; posledica korozije je lahko kontaminacija vode, sprememba okusa in videza ter tudi poškodbe na materialu. Zlasti pomembna je ustrezna pH vrednost pri pripravi vode za zagotavljanje učinkovite koagulacije in dezinfekcije. Za učinkovito dezinfekcijo vode s klorom, naj bo pH manj kot 8.

V Pravilniku o pitni vodi (Ur.l. RS št.: 19/04 in 35/04) je parameter koncentracija vodikovih ionov (pH vrednost) uvrščen v Prilogo I, del C, med indikatorske parametre. Za pitno vodo je določena mejna vrednost med 6,5 in 9,5. Za vodo, ki je namenjena pakiranju, je najnižja vrednost lahko 4,5; če je voda naravno bogata ali umetno obogatena z ogljikovim dioksidom, je vrednost pH lahko še nižja. V skupini indikatorskih parametrov je pH zato, ker mejna vrednost ne temelji na podatkih o nevarnostih za zdravje ljudi, pač pa na osnovi vpliva pH na materiale v stiku z vodo ter na učinkovitost dezinfekcije vode.

Spremljanje vrednosti parametra pH v pitni vodi omogoča hitro in enostavno zaznavanje sprememb lastnosti vode na terenu. Zaradi vpliva na korozijo in postopke priprave je eden najpomembnejših operativnih (tehnoloških) parametrov. Pri obratovanju sistema za oskrbo s pitno vodo je potrebno stalno spremljanje in korekcija pH vrednosti vode v postopku priprave in pred vstopom vode v distribucijski sistem. V primeru odstopanj od predpisanih vrednosti mora upravljavec takoj ugotoviti vzroke neskladnosti pH vrednosti ter s pregledom celega sistema za oskrbo s pitno vodo preveriti njegovo stanje in ukrepati v skladu z ugotovitvami. V kolikor pH doseže vrednosti pri porabniku manj kot 4 ali več kot 11 je potrebno prekinitev dobave.

MOTNOST V PITNI VODI

Motnost vode je pokazatelj prisotnosti delcev, velikosti od 1nm do 1mm. Delce tvorijo anorganske in organske snovi ter mikroorganizmi (glineni delci, mulj, koloidni delci, huminske snovi, alge, plankton, bakterije...). Posamezne komponente se med seboj lahko povezujejo: npr. glineno – organski del. Delci so prisotni že pred pripravo (večjo motnost izmerimo v površinskih vodah, v podtalnici je običajno nizka, če ta ni v stiku s površinsko vodo), so posledica neustrezne priprave ali dviganja usedline oziroma luščenja biofilma v distribucijskem sistemu. Motnosti izražamo v NTU (nefelometrične turbidimetrične enote). Metoda merjenja motnosti temelji na primerjavi sipanja svetlobe pri prehodu skozi vzorec vode in skozi standardno suspenzijo z znano motnostjo.

Delci lahko predstavljajo neposredno ali posredno nevarnost za zdravje ljudi. Ščitijo patogene

mikroorganizme pred učinki dezinfekcije in večajo porabo dezinfekcijskega sredstva. Poleg tega stimulirajo rast bakterij v distribucijskem sistemu, ker se nanje adsorbirajo hranilne snovi. Adsorptivna sposobnost nekaterih delcev lahko prispeva k prisotnosti škodljivih anorganskih in organskih sestavin npr.: pesticidov, mikroelementov v pitni vodi. Uživanje motne vode zato lahko predstavlja ali kaže na možnost večjega tveganja za zdravje.

V Pravilniku o pitni vodi (Ur.l. RS št.: 19/04 in 35/04) je motnost uvrščena v Prilogo 1, del C med indikatorske parametre, kar pomeni, da mejna vrednost ni določena na podlagi podatkov o nevarnostih za zdravje. Mejna vrednost oz. specifikacija zahteva, da je motnost sprejemljiva za uporabnike in je brez neobičajnih sprememb. V primeru priprave pitne vode iz površinske vode motnost ne sme presegati 1,0 NTU v vodi po izstopu iz naprave za pripravo pitne vode. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije je izgled vode z motnostjo do 5 NTU običajno še sprejemljiv za uporabnike. Zaradi mikrobiološke varnosti vode priporočajo čim nižjo motnost. Za rezultate monitoringa pitne vode v Sloveniji je za oceno skladnosti dogovorjena mejna vrednost, v primeru priprave in/ali če je voda površinska ali če površinska voda nanjo vpliva, 1 NTU, v primeru če ni priprave in voda ni površinska ali če površinska voda nanjo ne vpliva pa 5 NTU.

Motnost je eden od parametrov, ki sam pove zelo malo, zato spremembe motnosti ocenjujemo v povezavi z vrednostmi ostalih parametrov. Pomagamo pri globalni oceni kakovosti vode, je pomemben parameter v procesu nadzora, priprave in distribucije vode. Povečana motnost na pipi lahko kaže na stik s površinsko vodo, napake oz. neustrezno pripravo vode, poškodbo cevovoda in kontaminacijo, dviganje usedline ali luščenje biofilma v distribucijskem sistemu. Zato je za ocenjevanje nujno poznavanje stanja vodovodnega omrežja sistema za oskrbo s pitno vodo in hišnega vodovodnega omrežja. V primeru neskladnosti je treba ugotoviti velikost in hitrost nastanka neskladnosti ter vzroke oz. s pregledom celotnega sistema za oskrbo s pitno vodo preveriti njegovo stanje in ukrepati v skladu z ugotovitvami. Rezultat ugotovitev lahko narekuje prekinitev ali omejitev dobave ali drug ukrep.

PREDLOGI UKREPOV

1. Zaradi večkratnega fekalnega onesnaženja vode je potrebno stalno preverjati in kontrolirati uspešnost dezinfekcije. Do ureditve ustreznih postopkov priprave vode oziroma odprave vzrokov neskladnosti potrebno prekuhanje vode namenjene za pitje, kuhanje in pripravo hrane (ukrep omejitve)
2. Upravljavca naj o tem obvesti uporabnike in jih posreduje navodilo o prekuhanju pitne vode.
3. Z občinskim odlokom je potrebno določiti vodovarstvene pasove (na podlagi hidrogeoloških raziskav) in predpisati režim v njih ter predpisan režim dosledno izvajati.
4. Predlagamo, da se naredijo občasna laboratorijska preskušanja, da bi se ugotovila morebitna

prisotnost nitratov, pesticidov, ali drugih škodljivih kemičnih spojin.

Štefan Smodiš, dipl.sanit.inž.
Teodora Petraš, dr.med.spec.epid.

Poziv študentom zaključnih letnikov in absolventom za sodelovanje pri pripravi Energetske zasnove Občine Hodoš in skupne EZO občin KP Goričko

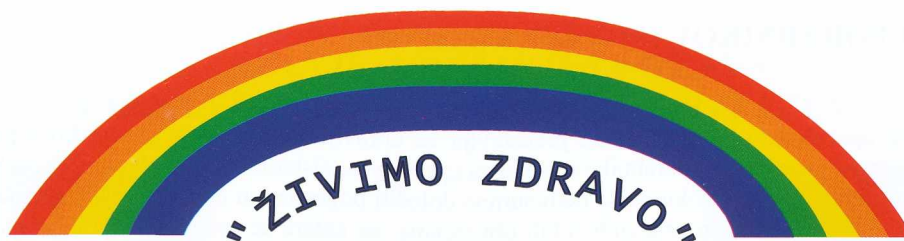
Lokalna energetska agencija za Pomurje (LEA Pomurje), ki pripravlja Energetsko zasnovo Občine Hodoš, vabi študente zaključnih letnikov in absolvente, da se vključijo v proces nastajanja in oblikovanja strateškega dokumenta trajnostnega energetskega razvoja domače občine - energetske zasnove, ki bo hkrati sestavni del skupne energetske zasnove občin Goriškega.

Študent, ki bo izrazil željo po sodelovanju in bo pripravljen /zainteresiran predstaviti idejo, bo imel sugestijo ali nakazal smer razvoja na področju trajnostnega energetskega razvoja v svoji občini, bo vključen v skupino, ki pripravlja energetske zasnove in bo prisoten pri nadaljnjem snovanju ter predstavitvah energetske zasnove občine.

Vse, ki vas zanima področje razvoja uporabe obnovljivih virov energije in možni načini zmanjšanja porabe energije, pozivamo, da nam na e-mail: bojan@lea-pomurje.si pošljete izjavo o zainteresiranosti za sodelovanje v tem projektu / procesu, hkrati pa tudi posredujete kratek opis predvidene vloge oziroma vašega prispevka pri oblikovanju energetske zasnove in pa seveda vaše osnovne osebne podatke ter kontakte.

Z zainteresiranimi bomo organizirali sestanek ali se korespondenčno dogovorili glede načina predstavitve vaših idej oziroma predlogov.

Bojan Vogrinčič, direktor LEA Pomurje

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO MURSKA SOBOTA
PROGRAM IZVAJANJA DELAVNIC »ŽIVIMO ZDRAVO«

V OBČINI HODOŠ

	DATUM	NASLOV PREDAVANJA – DELAVNICE	PREDAVATELJ
1.	16.11.06	VARUJMO IN KREPIMO ZDRAVJE	Anica Benkovič viš. med. sestra
2.	23.11.06	BOLEZNI SRCA IN OŽILJA	Škalič Tibor dr. med.
3.	30.11.06	Določanje dejavnikov tveganja	Legen Cvetka med. sestra
4.	07.12.06	GIBANJE IN ZDRAVJE	Metka Vlaj viš. fizioterapevt
5.	14.12.06	OSNOVA ZDRAVE PREHRANE	Anica Fujs dipl. med. sestra
6.	21.12.06	PIRAMIDA ZDRAVE PREHRANE	Cilka Sušec san. ing.
7.	11.01.07	KUHAJMO ZDRAVO I	MARJETKA ŠKAFAR
8.	18.01.07	KUHAJMO ZDRAVO II	Nerad Anica učitelj gosp.
9.	25.01.07	PRIDELAVA ZELENJAVE NA NAŠIH VRTOVIH	Kous Ksenija univ. dipl. ing. agron.
10.	01.02.07	TELESNA TEŽA	ŠKERGET RENATA DIPL. MED. SESTRA
11.	15.02.07	PREPREČEVANJE IN ZGODNJE ODKRIVANJE RAKA DOJKE IN DRUGIH RAKAVIH BOLEZNI	PRIM MAG.GODIČ DOBRIVOJ, DR. MED.
12.	22.02.07	POGOVOR Z ZDRAVNIKOM – KRONIČNE BOLEZNI	Šavelj Švagelj dr. med.
13.	01.03.2007	KONTROLNO DOLOČANJE DEJAVNIKOV TVEGANJA	Legen Cvetka med. sestra
14.	08. 03.2007	ŽIVIMO ZDRAVO –PREDSTAVITEV AKTIVNOSTI V NAŠI VASI	

Delavnice bodo potekale VSAK ČETRTEK ob 18.uri v KULTURNEM DOMU HODOŠ.

OBVEŠČANJE UPORABNIKOV (Pravilnik o pitni vodi. Ur. list RS št. 19/04 in 35/04 – 9., 21., 22., 31. in 34. člen)

Dokument Obveščanje uporabnikov, je splošen in predstavlja za upravljavce sistemov za oskrbo s pitno vodo osnovo za pripravo konkretnih načrtov obveščanja uporabnikov. Velja za upravljavce sistemov, ki oskrbujejo 50 oseb ali več.

Upravljavec mora ob upoštevanju tega dokumenta nedvoumno določiti pogostost in način obveščanja uporabnikov. Uporabnik naj bo seznanjen o dejanskih načinih in časovnih rokih obveščanja, za katere se je odločil upravljavec (npr. radio, časopis, osebno ipd.) O tem mora upravljavec uporabnika seznaniti osebno (glej pojasnilo pod ** v tabeli) v začetku vsakega novega koledarskega leta, tako, da bo uporabniku jasno, kdaj in kako bo obveščen v posameznih primerih glede na zahteve pravilnika o pitni vodi – glej tabelo (npr. opredeljene oglasne deske občin in lokalnih skupnosti, kaj se šteje za lokalni radio ali časopis, občinsko glasilo ipd.)

Upravljavec se mora opredeliti tudi glede obveščanja vseh lastnikov ali upravljavcev pomembnejših javnih objektov, ki jih oskrbuje s pitno vodo, zlasti vrtcev, šol, bolnišnic, restavracij ipd. in jih o tem obvestiti.

Posebne skupine uporabnikov, mora upravljavec obveščati še na specifične dodatne načine, ki jih bo predlagala komisija za pitno vodo.

Uporabnike je potrebno obvestiti v skladu s pravilnikom o pitni vodi:

1. Obveščanje v primeru, ko je vzrok neskladnosti pitne vode hišno vodovodno omrežje ali njegovo vzdrževanje – 9. člena
2. Obveščanje v primeru omejitve ali prepovedi uporabe pitne vode – 21. člen
3. Obveščanje v primeru, kadar se izvajajo ukrepi za odpravo vzrokov neskladnosti – 22. člen
4. Obveščanje v primeru odstopanja – 31. člen
5. Obveščanje v skladu z načrtom notranjega nadzora – 34. člen

V tabeli Obveščanja uporabnikov je prikazana časovna opredelitev in obvezni načini obveščanja po posameznih členih pravilnika o pitni vodi. Upravljavec mora v vsakem primeru uporabiti oba načina obveščanja (po izvedeni anketi najpogostejša v Sloveniji).

Poleg teh načinov lahko upravljavec dodatno uporablja tudi druge (npr.: spletne strani, televizijo, elektronsko pošto, centri za obveščanje ...), zlasti v urgentnih primerih iz 21. člena. Za oskrbovalna območja, ki oskrbujejo več občin, upravljavec ustrezno obvešča uporabnike v vseh občinah.

Tabela: Obveščanje uporabnikov

Člen*	Časovna opredelitev	Obvezna načina obveščanja
9.	Čimprej, a najkasneje v sedmih dneh	1. osebno** 2. z obvestilom na oglasni deski uporabnika (ov) hišnega vodovodnega omrežja
21.	Čimprej, a najkasneje v dveh urah (obvešča se vsak dan do preklica)****	1. lokalni radio 2. oglasne deske***
22.	Čimprej a najkasneje v enem dnevu****	1. lokalni radio 2. oglasne deske***
31.	Čimprej po pridobitvi dovoljenja, a najkasneje v sedmih dneh ****	1. lokalni radio 2. oglasne deske ali lokalni časopisi, ki izhajajo tedensko
34.	Za sisteme, ki oskrbujejo 5000 ali manj uporabnikov: • najmanj enkrat letno	1. določi upravljavec
	Za sisteme, ki oskrbujejo več kot 5000 uporabnikov: • najmanj enkrat letno – (najkasneje do 31. marca)	1. občinska glasila 2. lokalni časopis

*Člen Pravilnika o pitni vodi (Ur.list RS št. 19/04 in 35/04),

** Osebno: kratek dopis, ki se izroči uporabniku hkrati s položnico ali neposredno v nabiralnik,

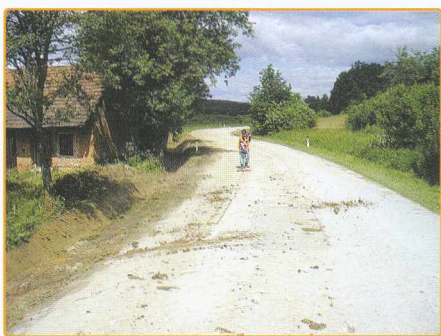
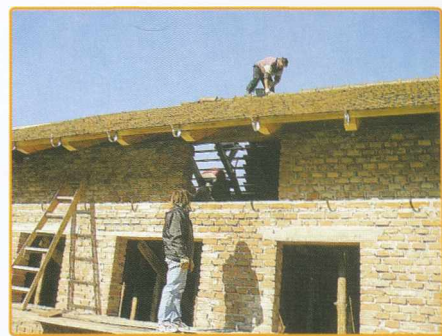
*** Oglasne deske: obveščanje na oglasnih deskah občin in krajevnih skupnosti, kjer so tudi sicer objavljene pomembne informacije,

**** uporabnike se obvesti tudi po prenehanju omejitve ali prepovedi uporabe pitne vode, izvajanja ukrepov oz. dovoljenem odstopanju,

Opomba: Upravljavci oskrbovalnih območij, ki oskrbujejo 5000 ali manj uporabnikov, lahko komisijo zaprosijo za uporabo drugačnega načina obveščanja, v kolikor obveščanje na navedeni način ni možno oz. ne bi bilo učinkovito.

Občinska uprava

**VZDRŽEVANJE, UREJANJE IN GRADNJA
KARBANTARTÁS, RENDEZÉS ÉS ÉPÍTKEZÉS**

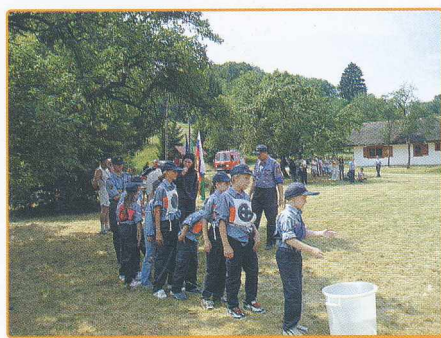
**FORUM Z EVROPSKIMI POSLANKAMI
FÓRUM AZ EURÓPAI PARLAMENT KÉPVISELŐIVEL**

**PROJEKT ŽIVIMO ZDRAVO
AZ ÉLJÜNK EGÉSZSÉGESEN PROJEKT**

**GASILSKO TEKMOVANJE
TŰZOLTÓVERSENY**

**SREČANJE DRUŽIN
CSALÁDOK TALÁLKOZÓJA**

